

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 17 september 2015
Ons kenmerk 38/4.4/2015003941
Behandeld door de heer G. Piek (0592) 36 53 33
Onderwerp: RSP: monitoring IGO Atalanta Emmen

Geachte voorzitter/leden,

In het kader van de informatievoorziening rond de Integrale Gebiedsontwikkeling (IGO)-Atalanta Emmen ontvangt u hierbij de rapportage Centrumvernieuwing Emmen (CvE) 2015-1. Het Bijlagenboek is voor u op de gebruikelijke wijze ter inzage gelegd.

Het college van burgemeester en wethouders van Emmen heeft de rapportage CvE over de eerste vier maanden van 2015 vastgesteld. In de rapportage wordt de stand van zaken van de projecten weergegeven en een inschatting gemaakt van de daarmee samenhangende risico's. De rapportage is gericht op de risico's die de gemeente bij de projecten loopt. De risico's die beschreven worden hebben betrekking op planning, budget en stedelijke kwaliteit. Het eindoordeel is de resultante van de afzonderlijke risico's.

De rapportage omvat alle projecten in het kader van de CvE. De RSP-IGO Atalanta-projecten maken daar deel van uit. Diverse projecten zijn of worden binnenkort afgerond. In de rapportage wordt een aantal aanvullende investeringen gemeld. Deze hebben met name betrekking op constructieve aanpassingen en kwaliteitsverbeteringen. Ze worden binnen de beschikbare budgetten uitgevoerd.

Risico's

Ten aanzien van de risico's kan worden opgemerkt dat ze bij het voortschrijden van de uitvoering afnemen. Ten aanzien van de provinciale risico's geldt dat er geen

financiële risico's zijn; in de afspraken met de gemeente Emmen zijn de risico's van verantwoording naar derden (EFRO) overgedragen, zijn plafondbedragen vastgelegd voor de provinciale bijdragen en zijn de verantwoordelijkheden bij de uitvoering vastgelegd. In concreto betekent het laatste dat de provincie alleen verantwoordelijk is voor overschrijding van de vier bereikbaarheidsprojecten die zij uitvoert.

Op dit moment worden daarbij geen overschrijdingen verwacht. Voor de andere bereikbaarheidsprojecten ligt die verantwoordelijkheid bij de gemeente Emmen.

Risico's zijn er wel met betrekking tot planning en realisatie van doelstellingen (architectonische kwaliteit, ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid). Uit de rapportage blijkt dat de projecten op die punten over het algemeen voldoende scores. Bij de planning scoort een aantal projecten oranje, omdat zij niet op het geplande moment gerealiseerd worden. Deze overschrijding van de planning heeft op dit moment geen verdere consequenties.

Stedelijke en ruimtelijke kwaliteit

Ten aanzien van de stedelijke kwaliteit is er volgens de stedelijke supervisor aandacht nodig voor de programmering en kwaliteit van de omringende bebouwing van het Centrumplein, de Markt en de Hoofdstraatlocatie. Ook de inpassing/aansluiting van Wildlands Adventure Zoo op de omringende omgeving verdient extra aandacht.

Wij hebben in onze subsidievoorwaarden ruimtelijke kwaliteit opgenomen. Daarbij ligt de nadruk in eerste instantie op de uitvoering van de projecten waaraan wordt bijgedragen. De beoordeling daarvan is, op de locatie Hoofdstraat na, waar de uitwerking nog moet plaatsvinden, positief.

Het is echter belangrijk en positief dat de gemeente verder kijkt dan de projecten, maar ook zoekt naar aansluiting bij andere activiteiten en naar de toekomst.

Duurzaamheid

Ten aanzien van duurzaamheid wordt in deze rapportage een uitgebreid overzicht gegeven van de aspecten waaraan in het programma gewerkt wordt. Het beeld daarvan is positief. Ten aanzien van het Theater/Wereld van de Ontmoeting zal het Duurzaamheidspanel na de zomervakantie een nieuw advies opstellen.

Werkgelegenheid en SROI

Met betrekking tot het werkgelegenheidseffect en de Social Return on Investment, bevat deze rapportage geen nieuwe inzichten. Zoals eerder gemeld zijn we met het college van Emmen in gesprek over het maken van een tussenbalans. Daarin willen we het werkgelegenheidseffect extra aandacht geven.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Rapportage

Centrumvernieuwing Emmen

2015-01

vastgesteld door b&w d.d. 23-06-2015

Inhoudsopgave Rapportage CvE 2015-01

Inleiding 3

A.	Belangrijkste gebeurtenissen in de betreffende periode.....	4
B.	Projectenoverzicht: realisatie afzonderlijke projecten	11
C.	Programma Centrumvernieuwing Emmen.....	14
C 1.	Overzicht programma Centrumvernieuwing Emmen.....	14
C 2.	Financiën programma (budget)	15
C 3.	Planning programma.....	16
C 4.	(Stedelijke) kwaliteit	17
C 5.	Duurzaamheid	18
C 6.	Werkgelegenheid tijdens de bouwfase	26
C 7.	Bereikbaarheid tijdens de bouwfase.....	27
C 8.	Kennis en Innovatie.....	29
C 9.	Betrokkenheid stakeholders	31
D.	Programmabureau Centrumvernieuwing Emmen	33
E.	Programmarisico's	34
F.	Informatieconvenant en Auditjaarplan.....	38

BIJLAGEN: zie bijlagenboek bij deze rapportage

Inleiding

In het programmaplan Centrumvernieuwing Emmen 2012-2020 zijn de programmadoelstellingen en programmakaders beschreven, op basis waarvan in de rapportages CvE de voortgang wordt verantwoord.

Voor u ligt de rapportage CvE 2015-01, die handelt over de periode van 1 januari 2015 tot en met 30 april 2015. Daar waar gesproken wordt over een periode in de rapportage CvE wordt een periode van vier maanden bedoeld.

De rapportage is op hoofdlijnen en geeft een beeld van de voortgang van de projecten en programmathema's, gericht op het behalen van de programmadoelstelling. Er wordt apart een bijlagenboek toegevoegd, waarin achterliggende informatie opgenomen is.

In de rapportage wordt aangegeven welke projecten tot Atalanta behoren, zodat de voortgang van de realisatie van het raadsbesluit van 18 december 2008 en die van de samenwerkingsovereenkomst van 5 juli 2010 tussen gemeente en provincie afzonderlijk te volgen zijn.

A. Belangrijkste gebeurtenissen in de betreffende periode

Projecten

Hondsrugwegtunnel

In het proces-verbaal van oplevering zijn de bij oplevering nog af te wikkelen restpunten opgenomen. Hier wordt momenteel aan gewerkt. In de periode januari tm april 2015 zijn diverse opleverpunten aangepakt en opgelost, zoals de asfaltering en de lekkages. In de maanden mei en juni wordt de rest van de opleverpunten, zoals de deels niet werkende lichtkunst aangepakt. Daarnaast is gebleken dat de verlichtingsarmaturen van de lichtkunst in de praktijk onvoldoende vuil-en waterdicht zijn. De armaturen moeten in het kader hiervan verder geoptimaliseerd worden. Een aantal delen van de verlichting in de westelijke tunnelbuis zijn verwijderd om in een laboratorium verder onderzocht te worden. Na onderzoek- waarvan niet is te voorspellen hoeveel tijd dit in beslag gaat nemen- zal de aannemer, voor eigen rekening en risico, zorgen voor een goede structurele oplossing.

Op 11 juni 2015 heeft de lichtkunst van de Hondsrugtunnel de 6^e editie van de Lamp Lighting Solutions Award in Barcelona gewonnen. Daarmee krijgt de tunnel internationale aandacht.

Radio-ontvangst in de tunnel

In de afgelopen periode is onderzocht wat de technische mogelijkheden zijn om de ontvangst van radiozenders in de tunnel te verbeteren. Een verkenning geeft aan dat de totale kosten daarvoor tussen de €130.000 en €150.000 liggen. Het college stelt zich op het standpunt dat gelet de hoogte van de kosten geen verbetering van de radio-ontvangst in de tunnel zal worden gerealiseerd.

Boulevard Noord

In het eerste kwartaal van 2015 is gestart met de aanleg van het groen. Met de aanpak van de verbrede groenstrook langs de Boulevard Noord ter hoogte van de locatie Vreding is in maart 2015 gestart. De aanleg van het groen is inmiddels gereed. Op 28 april 2015 heeft het college het ontwerp voor het aanpassen van het dienst parkeren als onderdeel van de Boulevard Noord vastgesteld. De geraamde kosten voor de aanpassing van het terrein voor dienstparkeren ad € 146.000 exclusief btw worden gedekt uit de post onvoorzien binnen het beschikbare krediet voor de aanleg van Boulevard Noord; de aanleg zal vóór 1 juli 2015 gereed moeten zijn.

De hubs zouden in het eerste kwartaal van 2015 worden geleverd. Door het faillissement van de leverancier van de stalen kernen is hierin vertraging ontstaan. De onderaannemer heeft inmiddels een andere leverancier voor de stalen kern gevonden. De inzet is nog steeds levering en plaatsing vóór 1 juli 2015.

De grond ter hoogte van het Wapen van Emmen zal niet tijdig verkregen worden en dat deel van de Boulevard Noord kan derhalve niet worden aangepakt binnen de looptijd van de EFRO-subsidie. Het geld voor dit deel is wel gereserveerd binnen het project Boulevard Noord, maar zal na afloop van de EFRO-subsidietermijn grotendeels terugbetaald moeten worden aan SNN en de provincie Drenthe.

Op 27 januari 2015 heeft het college met betrekking tot het project Boulevard Noord ingestemd met de aanleg van het fiets-en voetpad tussen Hondsrugweg en Vreding langs de Westennesscherstraat en de verbrede groenstrook langs Boulevard Noord ter hoogte van locatie Vreding voor een bedrag van in totaal € 80.000 excl. btw. De kosten van deze werkzaamheden worden gedekt uit de post onvoorzien en aanbestedingsresultaten binnen het uitvoeringskrediet van het project Boulevard Noord. Beide onderdelen worden vóór 1 juli 2015 afgerond.

Boulevard Zuid

De aanleg van het groen is in maart 2015 gestart en is inmiddels gereed. De hubs zouden in het eerste kwartaal van 2015 worden geleverd. Door het faillissement van de leverancier van de stalen kernen is hierin vertraging ontstaan. De onderaannemer heeft inmiddels een andere leverancier voor de stalen kern gevonden. De inzet is nog steeds levering en plaatsing vóór 1 juli 2015.

De aanleg van het gedeelte van de Boulevard Zuid ter hoogte van de nieuwbouw van Domesta op de Zuid Esch zal niet meer voor de einddatum van de EFRO-subsidie (1 juli 2015) afgerond kunnen worden in relatie tot de afronding van het plan Zuid Esch.

Ontsluiting P Zuid

De nieuwe ontsluiting is in november 2014 in gebruik genomen. De nieuwe toegangspoorten voor P-zuid zijn door Q-park geplaatst. De 2^e fase van ontsluiting P-Zuid en de aanleg van het groen is in april 2015 gestart. Naar verwachting wordt het project in juni 2015 afgerond.

Kruising Hondsrugweg-Ermerweg

Het voorlopig ontwerp van de kruising Hondsrugweg-Ermerweg is gereed. In november 2014 is het verkeersmodel ontvangen van Haskoning-DHV. Dit model is gebruikt om het voorlopig ontwerp te beoordelen. De uitkomsten van dit verkeersmodel zijn doorgenomen met de supervisor stedelijke kwaliteit en worden verwerkt in het definitief ontwerp en bestek die in het 2^e kwartaal 2015 gemaakt gaan worden.

Aanpassing Vreding

Begin september 2014 is de bestemmingsplanwijziging ten aanzien van de verlenging Vreding in vooroverleg gegaan. De definitieve wijziging is begin januari 2015 in procedure gebracht. Tijdens de ter-inzagetermijn zijn geen bezwaren of zienswijzen ingediend en de definitieve wijziging is 28 mei 2015 in de raad behandeld.

Bijdrage Parkeergarage Willinkplein 1

In verband met aanpassingen ten behoeve van het Centrumplein en de tweede parkeergarage Willinkplein (uitbreiding met parkeergarage Willinkplein Zuid) is in 2011 een bijdrage gedaan aan parkeergarage Willinkplein 1. De kosten zijn destijds tijdelijk geboekt op het krediet van de algemene proces- en voorbereidingskosten CvE. In het Financieel Meerjaren Perspectief (FMP) Atalanta is rekening gehouden met dekking van deze bijdrage Willinkplein 1 uit de bestemmingsreserve Atalanta. Een en ander zal nog formeel ter besluitvorming aan het college en raad worden voorgelegd.

Centrumplein

Werkzaamheden in relatie tot parkeergarage Willinkplein I

De werkzaamheden van het Centrumplein lopen conform planning. De lekkages in parkeergarage Willinkplein I en onvoorziene omstandigheden ten aanzien van het parkeerdek van de parkeergarage Willinkplein I, vragen om aanpassing van de constructieve opbouw. Dit geeft extra werkzaamheden die extra inzet van de aannemer vraagt. Ondanks de zeer krappe planning wordt het project vóór 26 juni 2015 afgerond en dus ook voor de contractdatum van 1 juli 2015. De extra werkzaamheden ten aanzien van de lekkage parkeergarage Willinkplein I leiden tot geraamde meerwerkkosten van in totaal € 100.000 die reeds bij rapportage 2014-03 ten laste van onvoorzien zijn gebracht. De extra werkzaamheden ten aanzien van de aanpassing van de constructieve opbouw Centrumplein in relatie tot parkeergarage Willinkplein leiden tot meerwerkkosten van totaal € 100.000. Deze meerwerkkosten worden bij rapportage 2015-01 ten laste gebracht van onvoorzien en aanbestedingsresultaten binnen het uitvoeringskrediet Centrumplein.

Belastbaarheid tunnel

Eind 2014 is gebleken dat de belastingen door het skatepark op de tunnel te hoog zijn. Nieuwe aanpassingen zijn bepaald en inmiddels doorgevoerd in de constructie van het skatepark. Deze extra werkzaamheden hebben geleid tot een meerwerkpost van € 225.000 waarvan bij rapportage 2014-03 reeds € 30.000 ten laste van onvoorzien is gebracht. Bij rapportage 2015-01 wordt nog € 195.000 ten behoeve van de aanpassing van de constructie van het skatepark ten laste van onvoorzien en aanbestedingsresultaten binnen het uitvoeringskrediet Centrumplein gebracht.

Energievoorziening Centrumplein

Op 31 maart 2015 heeft het college ingestemd met de verstrekking van een meerwerkopdracht aan Hemmen/Hoornstra voor de plaatsing van zonnepanelen op het dak van het gemeentehuis, voor de energievoorziening van het Centrumplein. De totale kosten ad € 112.612,50 worden gedekt uit de post onvoorzien binnen het project centrumplein. De opdracht is inmiddels verstrekt en in uitvoering.

Op 27 januari 2015 heeft het college met betrekking tot het project Centrumplein ingestemd met de openingsactiviteiten, verplaatsing zuivering naast het gemeentehuis en extra punt stroomvoorziening nabij het theater voor een totaalbedrag van € 127.500 excl. btw. De kosten van deze werkzaamheden worden gedekt uit de post onvoorzien en aanbestedingsresultaten binnen het uitvoeringskrediet van het project Centrumplein.

Meerwerk

Naast bovengenoemde werkzaamheden worden diverse meerwerkposten verwacht voor een totaal van € 362.000 voor onder andere de afwerking van het plein aan de Zuidzijde, aansluiting Centrumplein op Theater/WvO, herinrichting terrein ketenpark en opslag, dikkere bomen en overig nog te verwachten meerwerk tot oplevering. Bij deze rapportage CvE 2015-01 worden deze kosten ten laste gebracht van de post onvoorzien en aanbestedingsresultaten binnen het uitvoeringskrediet van het project Centrumplein.

Theater/WvO

De werkzaamheden Theater/WvO lopen volgens planning. In de afgelopen periode zijn de volgende werkzaamheden aan het Theater/WvO verricht:

- Verdere opbouw opgaande wanden en staalconstructie ter plaatse van Wereld van Theater
- Verdere opbouw Wereld van Ontmoeting (dakconstructie)
- Start installaties Wereld van Ontmoeting
- Start gevels

Hegeman/WBC

BAM en Hegeman hebben eind 2014 vragen gesteld naar aanleiding van de invulling van de verschijningsvorm van Theater / WvO in relatie tot de aanbestedingsprocedure WvT/WvO. De gemeente is hierover nog in gesprek met Hegeman/WBC.

Aansluiting Theater/WvO op warmtenet door E-Qua

In januari 2015 is door Dura Vermeer opdracht verstrekt aan E-Qua voor de aansluiting van Theater/WvO op het warmtenet.

Huurovereenkomst Theater/ WvO

Op 28 april 2014 heeft het college besloten om de huur- en exploitatieovereenkomst met betrekking tot de Wereld van Theater en Wereld van Ontmoeting voor de duur van 40 jaar met DPE aan te gaan. De overeenkomst is inmiddels aangegaan en door beide partijen ondertekend.

Daarnaast heeft het college op 28 april ingestemd met de uitbreiding van de te verhuren scope Theater / WvO ten opzichte van de contractuele levering door Dura Vermeer en besloten om de kosten van uitbreiding van de te verhuren scope Theater / WvO voor rekening van de gemeente van in totaal € 180.000 exclusief btw in eerste instantie te dekken uit de post onvoorzien binnen het uitvoeringskrediet Theater/WvO, met als bijbehorende inspanningsverplichting om in samenspraak met DPE tot bezuinigingen te komen binnen het project Theater / WvO die deze extra kosten zoveel mogelijk of geheel dekken.

Naamgeving Theater

In de afgelopen periode is de beoordelingscommissie naamgeving Theater bijeen geweest over de naamgeving van het theater. De beoordelingscommissie maakt een advies over de nieuwe naam van het theater voor het college van B&W. Zodra de beoordelingscommissie het advies klaar heeft, neemt het college een definitief besluit over de naam van het nieuwe theater. Waarschijnlijk wordt de naam van het Theater deze zomer bekend gemaakt. Het college en de beoordelingscommissie denken nog na over een natuurlijk/geschikt moment voor deze bekendmaking.

Interne uren bouwmanagement

In de oorspronkelijke ramingen van het Theater was voor € 50.000 rekening gehouden met interne uren. In de afgelopen maanden is gebleken dat de totale interne uren naar verwachting op € 125.000 uitkomen. Bij deze rapportage CvE 2015-01 wordt in relatie hiertoe €75.000 ten laste gebracht van de post onvoorzien binnen het uitvoeringskrediet project Theater WvO.

Locatie Hoofdstraat/Mensenpark

Ontwikkelingsstrategie locatie Hoofdstraat en voorbereidingskrediet

Op 19 februari 2015 heeft de raad de ontwikkelingsstrategie locatie Hoofdstraat en het voorbereidingskrediet van € 670.000 met betrekking tot de voorbereiding van de ontwikkeling van de locatie Hoofdstraat voor de periode tot aan de overdracht van het park aan de gemeente (uiterlijk 1 juli 2016) vastgesteld. In april 2015 is, na een selectieproces waarbij drie partijen waren betrokken, opdracht verleend aan Urhahn Urban Design om een bidboek op te stellen. Hierin wordt de ambitie van de gemeente neergezet waarmee investeerders lokaal, regionaal, nationaal en internationaal verleid worden om initiatieven te nemen. In het op te stellen bidboek worden ook de kaders gegeven voor de ontwikkeling van het park.

Dekking locatie Hoofdstraat

Met betrekking tot de (dekking van de) locatie Hoofdstraat is sprake van een aanzienlijk financieel risico. De € 17 miljoen dekking voor de schadeloosstelling à fonds perdu van € 65,5 miljoen is nog hoogst onzeker. De gemeente Emmen en de provincie Drenthe zijn in overleg over de dekking van de € 17 miljoen MIRT-bijdragen.

Daarnaast dienen de subsidies van circa € 8 miljoen RSP+ en € 3,6 miljoen cofinanciering REP regionaal uit RSP+ ten behoeve van de dekking van de schadeloosstelling à fonds perdu van € 65,5 miljoen nog formeel van de provincie Drenthe verkregen te worden. De gemeente Emmen en de provincie Drenthe zijn momenteel zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau in overleg over de invulling en uitwerking van de verkrijging van deze middelen.

Op 20 januari 2015 heeft het college besloten om de "Overeenkomst overdracht middelen regionaal REP in het kader van de IGO Atalanta" met de provincie Drenthe aan te gaan en de provincie Drenthe te vrijwaren voor eventuele aanspraken vanuit het Rijk ten aanzien van het REP-regionaal voor zover betrekking hebbend op de aan de gemeente Emmen "doorgedecentraliseerde" REP-regionaal middelen van € 10 miljoen. Deze "doordecentralisatie" van REP-regionaal middelen geeft overigens nog geen zekerheid over de daadwerkelijke verkrijging van deze middelen. Er zal vanaf nu rechtstreeks verantwoording t.a.v. de inzet van REP-regionaal middelen afgelegd moeten worden aan het Rijk. De uitbetaling van de € 10 mln. REP-regionaal aan de gemeente Emmen heeft inmiddels plaatsgevonden.

Afhankelijk van de invulling, uitwerking en realisatie van de plannen voor de locatie Hoofdstraat bestaat het risico dat de subsidies en bijdragen ter dekking van de schadeloosstelling à fonds perdu gedeeltelijk of geheel vervallen indien de invulling, uitwerking en realisatie afwijken van de, op basis van de subsidies en bijdragen, gestelde voorwaarden aan het project.

Daarnaast bestaat er afhankelijk van de invulling, uitwerking en realisatie van het project locatie Hoofdstraat ook nog een risico dat de kosten van de aanleg niet of niet volledig gedekt kunnen worden uit de opbrengsten van de

grondverkoop locatie Hoofdstraat. Indien bijvoorbeeld een park gerealiseerd zal worden, dan betekent dit dat de toe te rekenen algemene proces- en voorbereidingskosten, slooapkosten, aanlegkosten, etc. (zeer globaal en indicatief geraamd op € 5 miljoen à € 10 miljoen) door de gemeente zelf afgedekt zullen moeten worden.

Overbrugging DPE

Tot en met april 2015 is € 12.480.352 overbruggingsfinanciering uitbetaald aan DPE van de maximale € 22 mln.

Verlenging overbruggingsfinanciering DPE

In de afgelopen periode is ook met DPE gesproken over de verlenging van de overbruggingsfinanciering DPE vanaf 1 januari 2016 in relatie tot het later opengaan van Wildlands. DPE zal een formeel verzoek indienen bij de gemeente voor de verlenging van de overbruggingsfinanciering DPE. In het najaar van 2015 zal de verlenging van de overbruggingsfinanciering DPE ter besluitvorming worden voorgelegd aan de raad.

DPE Next

Toetsing realisatie voortgang realisatie DPE Next

Op 31 maart 2015 heeft het college kennis genomen van de voortgangsrapportage Q4 -2014 DPE Next Emmen van ABC Nova d.d., 29 januari 2015 en de schriftelijke reactie hierop van DPE van 25 maart 2015. ABC Nova heeft aangegeven dat de voortgang van de werkzaamheden achterloopt op de planning. Door DPE is aangegeven dat er inmiddels beheersingsmaatregelen genomen zijn waardoor de achterstanden weer kunnen worden ingelopen en dat alle werkzaamheden en afspraken met KWP er op gericht zijn om de gestelde oplevering op 30 oktober 2015 te halen. De raad is hier middels brief van 1 april 2015 over geïnformeerd. De ontwikkelingen en de voortgang met betrekking tot de realisatie van DPE Next naar aanleiding van de voortgangsrapportage Q4 -2014 DPE Next Emmen van ABC Nova d.d. 29 januari zijn met DPE besproken tijdens het kerngroepoverleg DPE Next van 30 april 2015 en in het gesprek van het college van B&W met de directie en RvC van DPE op 12 mei 2015.

Schadeloosstelling à fonds perdu.

Tot en met april 2015 is € 64.999.998 van de € 65,5 mln. schadeloosstelling a fonds perdu betaald aan DPE. De laatste termijn van € 500.000 zal bij oplevering van de locatie Hoofdstraat, uiterlijk per 1 juli 2016, worden betaald.

Juridische – en governancestructuur en storting eigen vermogen NDP.

Op 5 januari 2015 heeft het college ingestemd met de juridische- en governancestructuur DPE. Tevens heeft het college besloten om in te stemmen met het betaalbaar stellen van de € 10 mln. voor het versterken van het eigen vermogen van NDP in de vorm van een storting op certificaten van aandelen, zoals overeengekomen in de vaststellingsovereenkomst schadeloosstelling DPE d.d. 24-7-2012.

Landschappelijke inpassing DPE Next

In de samenwerkingsovereenkomst met DPE Next is vastgelegd dat de landschappelijke inpassing DPE Next door en voor rekening van DPE Next wordt uitgevoerd. De gemeente heeft alleen het archeologisch onderzoek van 1,5 ha uitgevoerd. De kosten van het archeologisch onderzoek zijn meegenomen in de algemene proces- en voorbereidingskosten Centrumvernieuwing Emmen. Daarnaast wordt door de gemeente in het kader van het project Verlenging Vreding de landschappelijke inpassing ter hoogte van de Verlenging Vreding meegenomen. Door DPE wordt op dit moment in overleg en afstemming met de gemeente hard gewerkt aan de uitwerking en invulling van de landschappelijke inpassing DPE Next.

Vriendenaandeel

Middels de raadsbesluiten van 20 december 2010, 3 oktober 2011 en 19 maart 2012 is besloten tot een gemeentelijke inbreng in DPE Next van € 16 miljoen, waaronder € 1 miljoen bijdrage ten behoeve van het genereren van een bijdrage uit participatie door bedrijven en burgers ("vriendenaandeel") op basis van een verdubbelsysteem. Beoogd was € 1 mln. vriendenaandeel, en verdubbeling van dit bedrag door de gemeente.

In de afgelopen periode is er met DPE gesproken over de invulling en uitwerking van het vriendenaandeel DPE Next en de verdubbeling van het vriendenaandeel door de gemeente Emmen. DPE heeft aangegeven dat het vriendenaandeel een strijdig belang heeft ten opzichte van abonneerders. Tevens is het vriendenaandeel in zijn oorspronkelijke bedoeling in verband met fiscale, juridische en administratieve redenen lastig te realiseren. DPE zal eind 2^e kwartaal 2015 komen met een voorstel tot een gewijzigde invulling en uitwerking van het vriendenaandeel. Hierbij zullen vergroting van draagvlak en betrokkenheid het uitgangspunt vormen. Na de zomer van 2015 zal de gewijzigde invulling en uitwerking van het vriendenaandeel ter besluitvorming worden voorgelegd aan de raad.

Extra parkeerplaatsen

In de SOK is opgenomen dat de aanleg van 1000 extra parkeerplaatsen noodzakelijk is om de piekmomenten qua bezoekers Wildlands op te kunnen vangen gelet op de verwachte parkeercapaciteit in Emmen Centrum voor 2016. Voor de aanleg van ca. 1000 extra parkeerplaatsen voor parkbezoekers zijn verschillende opties aanwezig: uitbreiding P-Noord, uitbreiding P-Zuid en/of aanleg van een transferium. In de SOK is aangegeven dat in overleg met DPE op een later tijdstip een keuze gemaakt zal worden over het parkeren op piekmomenten, rekening houdend met de publieke taak van de gemeente t.a.v. het parkeerbeleid en de bedrijfseconomische belangen van DPE. Bij de realisatie van de voorziening dient in de dekking van de aanlegkosten door de investerende partij te worden voorzien vanuit de

parkeerexploitatie. De gesprekken met DPE over de invulling en uitwerking van de 1.000 extra parkeerplaatsen zijn in april 2015 opgestart. De extra parkeercapaciteit voor Wildlands dient voor de opening van Wildlands op 25 maart 2016 gerealiseerd te worden (in definitieve vorm of middels een tijdelijk noodscenario).

Parkeergarage Westerstraat

Oplevering restpunten

Alle restpunten uit het proces-verbaal van oplevering zijn opgelost. Voor de nog aan te leggen extra brandwerende voorzieningen is een afkoopsom met Strukton overeengekomen die inmiddels is verrekend. De afkoopsom dekt de kosten voor de extra brandwerende voorzieningen. Het aanbrengen van de extra brandwerende voorzieningen is inmiddels opgedragen en in uitvoering. Naar verwachting zullen de werkzaamheden eind juni 2015 gereed zijn.

Lekkage

In december 2014 is mede door de overvloedige regenval gebleken dat er sprake is van lekkages in de parkeergarage Westerstraat. Nader onderzoek vindt plaats naar de oorzaak, de oplossing en de aansprakelijkheid hiervan.

Bouwkundige gebreken na oplevering

In de parkeergarage zijn bouwkundige gebreken (scheuren in betonnokken) geconstateerd die aandacht vragen. Strukton is hiervan op de hoogte gesteld en heeft, vanuit haar verantwoordelijkheid en garantieverplichting, dit in onderzoek en moet zorgen voor adequate aanpak en oplossing van deze geconstateerde bouwkundige gebreken. De afdeling VTH is hierbij ingeschakeld. Onder andere door het treffen van tijdelijke maatregelen (enkele parkeerplaatsen zijn tijdelijk niet in gebruik genomen, en deze locatie is afgeschermd met hekwerk) is in eerste instantie de primaire veiligheid gewaarborgd. Gezocht wordt naar een permanente oplossing

Centrum Noord

Het project Centrum Noord is in december 2014 grotendeels afgerond. Er resteerde toen nog een aantal restpunten zoals het plaatsen van de lichtmasten in de middenberm, de bewegwijzering en de voorziening voor blinden. De lichtmasten in de middenberm zijn in de afgelopen periode geplaatst. De bewegwijzering en de voorziening voor visueel gehandicapten worden vanwege de weersomstandigheden in de volgende periode aangebracht. De kwaliteit van het beton van de busbaan was onvoldoende en is afgekeurd. In de afgelopen periode is het beton van de busbaan door de aannemer (BAM) voor eigen rekening en risico vervangen en aangepast.

Bij de jaarrekening 2014 is besloten tot een winstneming van € 995.312 op het project Centrum Noord.

Locatie Vreding

Ontbinding contract Rijksvastgoedbedrijf.

Op 8 juli 2014 heeft het college besloten om de onderhandelingen met het Rijksvastgoedbedrijf over de ontbinding van de overeenkomst, met betrekking tot de ontwikkeling van het Rijksvastgoedbedrijf op de locatie Vreding, te starten. Deze onderhandelingen lopen op dit moment nog.

Ontwikkelperspectief

Indien de overeenkomst tussen de gemeente en de Rijksvastgoedbedrijf wordt ontbonden zal ten aanzien van de locatie Vreding een nieuw ontwikkelingsperspectief geschetst moeten worden. Dit ontwikkelingsperspectief zal tegelijk met de onderhandelingen met de Rijksvastgoedbedrijf worden opgesteld. Mede op basis van dit nieuwe perspectief voor de locatie Vreding kunnen de financiële consequenties van de ontbinding worden bepaald.

Het college heeft de locatie Vreding aangewezen voor de tijdelijke parkeercompensatie in verband met de uitbreiding van de parkeergarage Willinkplein voor een periode tot uiterlijk 31 december 2018, onder voorbehoud van accordering door de gemeenteraad van de benodigde kredieten.

Waardering GREX

In het kader van de jaarrekening 2014 is voor de locatie Vreding een voorziening getroffen ter hoogte van € 317.013.

Willinkplein Zuid

Voor Willinkplein-Zuid zijn drie scenario's t.a.v. de invulling van parkeergarage en bijbehorende opbouw ontwikkeld. De raad heeft op 26 maart 2015 besloten in te stemmen met het verder onderzoeken van scenario 3, inhoudende o.a. een uitbreiding van de parkeergarage Willinkplein met 232 parkeerplaatsen, de realisatie van 210 parkeerplaatsen op maaiveldniveau en de realisatie van horeca aan het centrumplein en een kantoorgebouw met publieksfunctie aan de zuidzijde, als voorkeursscenario voor de ontwikkeling. Verder heeft de raad ingestemd met een onderzoek om te komen tot een integrale aanpak van zowel realisatie van de uitbreiding van de parkeergarage als de commerciële opbouw.

In bovengenoemd raadsvoorstel wordt voorgesteld te onderzoeken onder welke randvoorwaarden overeenstemming met de ontwikkelaar over de realisatie van de commerciële bebouwing bereikt kan worden.

In het kader van de jaarrekening 2014 is voor de ontwikkeling Willinkplein Zuid een voorziening getroffen van € 1.050.000

Westwand Weiert

In de afgelopen maanden is door Synvest voor het noordelijk deel van de Westwand Weiert een plan ontwikkeld voor o.a. een wereldrestaurant.

Voor de overige gedeeltes van de Westwand Weiert worden gesprekken gevoerd met de eigenaren van de panden over mogelijke ontwikkelingen.

Plan Zuid-Esch (Holdert)

In de afgelopen periode is verder gewerkt aan de realisatie van de bouw van Domesta op de Zuid Esch. Naar verwachting zal het project in het 3^e kwartaal 2015 worden opgeleverd. De aanleg van het gedeelte van de Boulevard Zuid ter hoogte van de nieuwbouw van Domesta op de Zuid Esch zal niet meer voor de einddatum van de EFRO-subsidie (1 juli 2015) kunnen worden afgerond in relatie tot de afronding van het plan Zuid Esch.

Markt/ Entree Mensenpark

Werkzaamheden

Het project Markt is medio april 2015 opgeleverd. Het Proces Verbaal bevat de punten die na oplevering nog moeten worden opgelost/hersteld door aannemer Lareco. Deze opleverpunten zullen de komende periode door Lareco worden afgehandeld.

Aanpassen inrichtingsplan Marktplein

Op 17 februari 2015 heeft het college besloten om het inrichtingsplan Marktplein met enkele aanpassingen ten opzichte van het plan van 11 november 2014 te wijzigen, als uitgangspunt voor nadere uitwerking en realisatie van het parkeren op het Marktplein. De raad is met brief en mondelinge toelichting in de raadsvergadering van 19 februari 2015 geïnformeerd over de verkregen inzichten uit overleggen met belanghebbenden, de heroverweging van het college en het besluit van het college.

Op 27 januari 2015 heeft het college met betrekking tot het project Markt Emmen ingestemd met € 313.500 excl. btw aan extra werkzaamheden voor o.a. verharding nabij de HEMA, extra spots voor de verlichting van de gebouwen, meer bankjes en prullenbakken, de opening van het Marktplein en een aantal kleine werkzaamheden. De kosten van deze werkzaamheden worden gedekt uit de post onvoorzien en aanbestedingsresultaten binnen het uitvoeringskrediet van het project Markt.

Meerwerk

Naast deze extra werkzaamheden wordt voor het project Markt nog een totaal van € 100.000 aan meerwerk verwacht bestaande uit onder andere herstellen stukjes straatwerk, aanvullende werkzaamheden abri's en het schoonmaken van de vijver nabij HEMA. Bij deze rapportage CvE 2015-01 worden deze kosten ten laste gebracht van de posten onvoorzien en aanbestedingsresultaten binnen het uitvoeringskrediet project Markt.

Warmtenet Waterleiding Maatschappij Drenthe (WMD)

Het warmtenet cluster A (Holdert, Theater, Gemeentehuis en DPE) is als business case in ontwikkeling bij WMD. Periodiek vindt overleg plaats tussen de WMD en de gemeente Emmen over de realisatie van het warmtenet door de WMD. Afgesproken is dat WMD (E-Qua) binnenkort een verzoek bij de gemeente zal indienen met betrekking tot de mogelijkheden om te komen tot twee doublets (2x2 putten) en het onderzoek van de mogelijkheden voor de realisatie van een warmtebuffer op de locatie Hoofdstraat. In mei 2015 heeft de WMD een schriftelijk verzoek ingediend waarin de WMD het college verzoekt om medewerking bij de uitwerking en concretisering van de WKO-plannen op de locatie Hoofdstraat.

Op 1 juli 2014 is het contract tussen WMD en DPE Next voor de energievoorziening DPE Next getekend.

De aansluiting van Theater / WvO op het door E-Qua te realiseren warmtenet is noodzakelijk voor de realisatie van de GPR-score van 8 voor Theater / WvO. Dura Vermeer heeft opdracht gegeven aan E-Qua voor aansluiting van Theater/WvO op het door E-Qua te realiseren warmtenet.

Programmabureau

Rapportage CvE 2014-03 en accountantscontrole

In januari en februari is de rapportage CvE 2014-03 opgesteld. Op 3 maart 2015 heeft het college de rapportage CvE 2014-03 vastgesteld en ter informatie naar de Raad en de provincie gestuurd.

Begin mei 2015 is de accountant gestart met de controle van de rapportage CvE 2014-03. Naar verwachting zal het rapport van bevindingen inclusief accountantsverklaring in juni 2015 worden ontvangen.

Visie Emmen Centrum

Op 27 januari 2015 heeft de supervisor Stedelijke kwaliteit een presentatie van zijn visie Emmen Centrum gegeven in de stuurgroep CvE. Afgesproken is dat een integrale visie Emmen Centrum wordt opgesteld. In de maanden maart en april is een proces opgesteld om te komen tot een integrale centrumvisie. Op 27 mei zullen de wethouders in gesprek gaan met de winkeliers om te kijken of gezamenlijk tot een integrale centrumvisie kan worden gekomen.

Financiering programma CvE

EFRO-subsidie

Op 28 oktober 2014 heeft het college ingestemd met het verzoek aan de bestuurscommissie EZ van het Samenwerkingsverband Noord Nederland (SNN) en aan de provincie Drenthe tot verlenging van de projectperiode "Atlanta, de Economie van de Verbinding" tot 1 juli 2015.

Op 13 januari 2015 heeft het college ingestemd met de voorwaarde van de provincie dat de gemeente Emmen het financieel risico m.b.t. EFRO, als gevolg van een programmatekort veroorzaakt door de uitgaven gedaan in de periode van 1 april 2015 tot 1 juli 2015 voor het EFRO-project "Atlanta, De Economie van de Verbinding", voor haar rekening neemt.

Op 19 februari 2015 is het uitstelverzoek van de gemeente Emmen tot verlenging van de projectperiode tot 1 juli 2015 goedgekeurd in de bestuurscommissie EZ van SNN.

Er blijft een reëel risico dat niet alle kosten van EFRO-projecten ook daadwerkelijk als subsidiabele kosten geaccepteerd zullen worden.

REP-regionaal bijdrage locatie Hoofdstraat (€ 10 miljoen)

Tijdens het bestuurlijk overleg van 11 december 2014 zijn de provincie en de gemeente het eens geworden over het feit dat de € 10 miljoen REP-regionaal "doorgedecentraliseerd" zal gaan worden aan de gemeente Emmen. De risico's met betrekking tot de aanwending en verantwoording van deze REP regionaal-middelen komen daarmee bij de gemeente Emmen te liggen. Op 20 januari 2015 heeft het college besloten om de "Overeenkomst overdracht middelen regionaal REP in het kader van de IGO Atlanta" met de provincie Drenthe aan te gaan en de provincie Drenthe te vrijwaren voor eventuele aanspraken vanuit het Rijk ten aanzien van het REP-regionaal voor zover betrekking hebbend op de aan de gemeente Emmen "doorgedecentraliseerde" REP-regionaal middelen van € 10 miljoen. Deze "doordecentralisatie" van REP-regionaal middelen geeft overigens nog geen zekerheid over de daadwerkelijke verkrijging van deze middelen. Er zal na effectuering van de 'doordecentralisatie' van de REP-regionaal bijdrage, rechtstreeks, verantwoording t.a.v. de inzet van REP-regionaal middelen afgelegd moeten worden aan het Rijk. De uitbetaling van de € 10 mln. REP-regionaal aan de gemeente Emmen heeft inmiddels plaatsgevonden.

Resterende RSP-plus middelen (€ 3,6 mln. cofinanciering REP en € 9,6 mln. RSP+)

De gemeente Emmen en de provincie Drenthe zijn nog in overleg over de invulling en uitwerking van de verkrijging van deze middelen. Op 24 juni 2015 staat het volgende bestuurlijk overleg IGO Atlanta gepland.

Bijdrage MIRT/VROM locatie Hoofdstraat (€ 17 miljoen)

De verkrijging van de ontbrekende € 17 miljoen dekking voor de schadeloosstelling à fonds perdu van € 65,5 miljoen aan DPE voor de verkrijging van de locatie Hoofdstraat door de gemeente is tot op heden nog een groot risico. De gemeente Emmen en de provincie Drenthe zijn in overleg over de dekking van de € 17 miljoen MIRT-bijdragen.

Op 23 februari 2015 is in het MIRT overleg met minister Schultz de € 17 miljoen bijdrage vanuit het rijk kort aan de orde geweest.

B. Projectenoverzicht: realisatie afzonderlijke projecten

De strategische doelstelling van het programma is: *één mooi, uitnodigend en goed bereikbaar centrum in 2020*. De overtuiging is dat door uitvoering van de projecten samen deze strategische doelstelling wordt gerealiseerd.

Hieronder wordt in één totaaloverzicht van alle individuele projecten het actuele oordeel aangegeven t.a.v.:

- projectplanning
- projectbudget
- (stedelijke) kwaliteit project
- eindoordeel per project
- projectrisico's

Voor achterliggende informatie over de projecten wordt verwezen naar het bijlagenboek.

	Project	Planning	Budget	Stedelijke kwaliteit	Eindoordeel	Risico's
	Hondsrugwegtunnel					
	Bijkomende infrawerken					
	Boulevard Noord					
	Boulevard Zuid					
	Ontsluiting P Zuid					
	Kruising Hondsrugweg-Ermerweg					
	Aanpassing Vreding			PM		
	Landschappelijke inpassing DPE Next	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
	Parkeergarage Willinkplein			nvt		
	Parkeergarage Willinkplein-Zuid	PM		nvt		
	Centrumplein					
	Bereikbaar Emmen Centrum					
	Boermarkeweg 1 ^e fase			nvt		
	Boermarkeweg 2 ^e fase	nvt		nvt	nvt	nvt
	Reconstructie aansluiting N34/Rondweg	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
	Reconstructie aansluiting N862/Rondweg	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
	Nader te bepalen multimodale maatregelen N862	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
	Voorzieningen en maatregelen Verkeers- en parkeermanagement			nvt		nvt
	Theater / Wereld van Ontmoeting					
	Locatie Hoofdstraat			PM		
	Locatie Muzeval	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
	DPE Overbrugging			nvt		
	DPE Next					
	Ondergrondse infrastructuur		nvt	nvt		
	Parkeergarage Westerstraat			nvt		
	Centrum Noord			nvt		
	Locatie Vreding			PM		
	Willinkplein-Zuid	PM		PM		
	Westwand Weiart	nvt	nvt	PM	nvt	
	Plan Zuid-Esch (Holdert)			nvt		
	Markt / Entree Mensenpark					

: Project is onderdeel van het project Atalanta

PM

: Project is nog niet in ontwikkeling, dan wel nog niet voldoende concreet, waardoor een oordeel nog niet van toepassing is

Toelichting oordeelsvorming

Eindoordeel per project: Binnen de projecten wordt primair gestuurd op planning, budget en kwaliteit. De zwakste schakel van tijd-geld-kwaliteit bepaalt het eindoordeel op dit moment van het project.

De zwaarte van het risicoprofiel geeft aan in welke mate risico's het verdere verloop van het project kunnen beïnvloeden. In hoeverre mogelijke verstoring kan optreden wordt afzonderlijk weergegeven door middel van de aanduiding van de hoogte van het risico van het betreffende project.

Waar geen kleur is ingevuld: het project moet nog worden gestart, ofwel het aspect is op dit moment nog niet van toepassing.

Planning

- conform projectplanning
- overschrijding projectplanning zonder gevolgen voor programmakaders planning
- overschrijding projectplanning met gevolgen voor programmakaders planning.

Budget

- geen (verwachte) overschrijdingen op krediet
- verwachte overschrijding
- daadwerkelijke overschrijding

Stedelijke kwaliteit:

- afgegeven oordeel inzake project supervisor stedelijke kwaliteit voldoende.
- aanpassingen nodig.
- afgegeven oordeel supervisor stedelijke kwaliteit niet voldoende.

Risico's (zie risicomangement voor uitleg risicoscore)

- maximaal 1 projectrisico in oranje of rood
- 2 of 3 projectrisico's in oranje of rood
- meer dan 3 projectrisico's in oranje of rood

Toelichting op eindoordeel oranje en rood:

Onstluiting P- Zuid

Het eindoordeel van de onstluiting P -Zuid is oranje, omdat het project later gereed (2015-Q2) is dan oorspronkelijk gepland (2015-Q1). Daarnaast heeft de supervisor stedelijke kwaliteit het oordeel oranje gegeven omdat hij vindt dat aanpassingen nodig zijn.

Kruising Hondsrugweg-Ermerweg

Het eindoordeel van de kruising Hondsrugweg-Ermerweg is oranje, omdat het project later gereed is (2016-Q1) dan oorspronkelijk gepland (2015-Q4).

Aanpassing Vreding

Het eindoordeel van de Aanpassing Vreding is oranje, omdat het project later gereed is (2016-Q4) dan oorspronkelijk gepland (2016-Q1).

Centrumplein

Het eindoordeel over het centrumplein is oranje, omdat het oordeel van de supervisor stedelijke kwaliteit oranje is.

Locatie Hoofdstraat

Het eindoordeel over de Locatie Hoofdstraat is oranje omdat de dekking van de € 65,5 miljoen schadeloosstelling à fonds perdu nog niet gerealiseerd is.

DPE Next

Het eindoordeel DPE Next is oranje omdat het oordeel van de supervisor ten aanzien van de Landschappelijke inpassing DPE Next oranje is.

Plan Zuid Esch

Het eindoordeel van het plan Zuid Esch is oranje, omdat het project later gereed is (2015-Q3) dan oorspronkelijk gepland (2015-Q2).

Toelichting op risico's in oranje of rood

Locatie Hoofdstraat

De risico's van Locatie Hoofdstraat staan op rood omdat de volgende zeven netto risico's boven de risicotolerantiegrens vallen:

- Tekort als gevolg van reeds gemaakte kosten en noodzakelijke (tijdelijke) investeringen die niet gedekt kunnen worden uit opbrengsten GREX.
- RSP plus bijdragen ter dekking van de schadeloosstelling à fonds perdu (locatie Hoofdstraat) van provincie Drenthe kunnen niet, of niet volledig, worden verkregen.
- RSP+ Bijdrage (€ 3,6 miljoen co-financiering REP regionaal) kan niet, of niet volledig worden verkregen, dan wel niet volledig worden ingezet ter dekking van de ontwikkeling van de locatie Hoofdstraat (inclusief de aan DPE te betalen schadeloosstelling à fonds perdu van € 65,5 mln.)
- Onvoldoende belangstelling van investeerders en projectontwikkelaars voor locatie Hoofdstraat leidt tot een verlies aan kwaliteit.
- REP Regionaal bijdrage van Rijk ad € 10 miljoen kan niet, of niet volledig worden verkregen, dan wel niet (volledig) worden ingezet ter dekking van de ontwikkeling van de locatie Hoofdstraat (inclusief de aan DPE te betalen schadeloosstelling van € 65,5 mln.)
- De beoogde € 17 miljoen bijdragen MIRT van ministerie van VROM voor de ontwikkeling van de locatie Hoofdstraat (incl. de aan DPE te betalen schadeloosstelling van € 65,5 mln.) kan niet daadwerkelijk worden verkregen.
- Onjuistheid en onvolledigheid van ramingen en calculaties.

DPE Next

De risico's van DPE Next staan op oranje omdat de volgende twee netto risico's boven de risicotolerantiegrens vallen:

- Als gevolg van continuïteitsproblemen DPE Next moeten verstrekte geldleningen en de gemeentelijke inbreng worden afgeboekt, omdat overeengekomen rente (3,25%) en/ of aflossingen verstrekte geldleningen aan DPE (€ 12,5 mln., € 3,5 mln., € 6 mln. en maximaal € 22 mln.) en een financiële inbreng van € 10 miljoen (te zijner tijd) niet door DPE Next betaald kunnen worden. DPE zou in de toekomst kunnen vragen om een extra gemeentelijke bijdrage/financiering in verband met investeringsoverschrijdingen en exploitatietekorten in parkexploitatie DPE Next, en exploitatie Theater.
- Niet realiseren van de ambitie en kwaliteit van DPE Next.

Locatie Vreding

De risico's van Locatie Vreding staan op oranje omdat de volgende twee netto risico's boven de risicotolerantiegrens vallen:

- Als gevolg van alternatieve aanwending van de locatie Vreding moet de boekwaarde mogelijk worden afgeboekt.
- Nadelige beïnvloeding van de grondexploitatie als gevolg van onvoldoende belangstelling van investeerders en projectontwikkelaars.

C. Programma Centrumvernieuwing Emmen

C 1. Overzicht programma Centrumvernieuwing Emmen

In deze paragraaf wordt de stand van zaken ten aanzien van de programmakaders, zoals genoemd in het programmaplan Centrumvernieuwing Emmen 2012 – 2020, weergegeven.

Hieronder treft u een overzicht aan van het oordeel per einde trimester. De toelichting/onderbouwing van de beoordeling is opgenomen in de hoofdstukken C2 t/m C9.

Eindoordeel programmakaders budget	
Uitvoering alle projecten binnen vastgestelde kredieten.	
Investerings Atalanta binnen totaal kader investeringen op basis van vastgesteld FMP.	
Voortgang realisatie dekking CvE	
Programmakaders planning	
Alle projecten uiterlijk 1-1-2020 gereed	
Per 25 maart 2016 is bij de opening van Wildlands Adventure Zoo Emmen, inclusief een belangrijk deel van de Wereld van Ontmoeting, de relevante openbare infrastructuurvoorziening opgeleverd.	
Per 1 oktober 2016 wordt het nieuwe Theater in gebruik genomen.	
Subsidiabele projecten binnen subsidietermijn gereed (bijv. EFRO 01-07-2015)	
Programmakaders stedelijke kwaliteit	
Uitvoering programma conform beoogde stedelijke kwaliteit.	
Uitvoering projecten voldoen aan subsidievoorwaarden m.b.t. stedelijke kwaliteit	PM
Programmakaders duurzaamheid	
Uitvoering programma conform het beoogde niveau duurzaamheid	
Uitvoering projecten voldoen aan subsidievoorwaarden m.b.t. duurzaamheid	
Programmakaders werkgelegenheid tijdens bouwfase	
Realisatie sociaal ondernemen minimaal 5% social return on investment	
Werkgelegenheid regio	
Programmakader bereikbaarheid tijdens bouwfase	
Inspanningen gemeente om centrum bereikbaar te houden afdoende	
Programmakaders kennis en innovatie	
In 2015 draaien onder Community of Practice (COP) tenminste drie kennisclusters	
Na 2015 heeft COP een zelfstandig en breder bereik	
Programmakader betrokkenheid stakeholders	
Stakeholders worden op passende wijze betrokken	

	Geen (verwachte) afwijking van programmakader
	Extra actie nodig om programmakader te realiseren
	Programmakader wordt niet gehaald

C 2. Financiën programma (budget)

Voor alle projecten wordt een eigen projectbudget voor voorbereiding en uitvoering en/of grondexploitatie vastgesteld als financieel kader. De projectbudgetten voor de Atalantaprojecten moeten op basis van het raadsbesluit van 18 december 2008 voldoen aan het Financieel Meerjaren Perspectief Atalanta. Voor de dekking van de gemeentelijke investeringen Atalanta en overige CvE-projecten is een risicoprofiel dekking opgesteld. Dit risicoprofiel bestaat uit 5 risicocategorieën uiteenlopend van 'geen risico' tot 'nog ongedekt'.

De gegevens die de monitoring ondersteunen op deze programmakaders inzake budget treft u aan in het bijlagenboek.

Eindoordeel programmakaders budget	
Uitvoering alle projecten binnen vastgestelde kredieten ¹	
Investeringen Atalanta binnen totaal kader investeringen op basis van vastgesteld FMP ¹	
Voortgang realisatie dekking CvE ²	

1

- Geen (verwachte) overschrijdingen op krediet
- Verwachte overschrijding
- Daadwerkelijke overschrijding

Voor dit oordeel geldt: de zwakste schakel bepaalt.

2

- De dekking van alle projecten bevindt zich volledig in de risicocategorieën geen of beperkt risico
- Er bevinden zich nog te dekken gelden in de risicocategorie redelijk of hoog
- Er zijn nog ongedekte onderdelen

Voor dit oordeel geldt: de zwakste schakel bepaalt.

Toelichting afwijkingen en maatregelen budget
<p>Voortgang realisatie dekking CvE: oranje</p> <p>De voortgang van de realisatie dekking CvE is oranje omdat het risico van de dekking van de projecten, 'Ontwikkeling locatie Hoofdstraat', 'Ontwikkeling Willinkplein-Zuid', 'Ontwikkeling Locatie Vreding' en 'Ontwikkeling locatie Muzeval' zich (deels) in de categorie redelijk tot hoog bevindt.</p> <p><i>Grondexploitaties</i></p> <p>De dekking vanuit de grondexploitaties is opgenomen in de categorie redelijk risico omdat de opbrengsten van de grondexploitaties onzeker zijn.</p> <p><i>Locatie Hoofdstraat</i></p> <p>Met betrekking tot de (dekking van de) locatie Hoofdstraat is sprake van een aanzienlijk financieel risico. De € 17 miljoen dekking voor de schadeloosstelling à fonds perdu van € 65,5 miljoen is nog hoogst onzeker. Daarnaast dienen de subsidies van circa € 8 miljoen RSP+ en € 3,6 miljoen cofinanciering REP regionaal uit RSP+ ten behoeve van de dekking van de schadeloosstelling à fonds perdu van € 65,5 miljoen nog formeel van de provincie Drenthe verkregen te worden.</p> <p>Op 20 januari 2015 heeft het college besloten om de "Overeenkomst overdracht middelen regionaal REP in het kader van de IGO Atalanta" met de provincie Drenthe aan te gaan en de provincie Drenthe te vrijwaren voor eventuele aanspraken vanuit het Rijk ten aanzien van het REP regionaal voor zover betrekking hebbend op de aan de gemeente Emmen "door gedecentraliseerde" REP-regionaal middelen van € 10 miljoen. Deze "doordecentralisatie" van REP regionaal middelen geeft overigens nog geen zekerheid over de daadwerkelijke verkrijging van deze middelen. Er zal rechtstreeks, verantwoordelijkheid t.a.v. de inzet van REP regionaal middelen afgelegd moeten worden aan het Rijk.</p>

C 3. Planning programma

Er is een masterplanning Centrumvernieuwing Emmen waarin alle projecten en de kritieke afhankelijkheden op programmaniveau zijn opgenomen. Een samenvatting van de eerstkomende vijf jaar uit deze Masterplanning is opgenomen in het bijlagenboek.

Programmakaders planning	
Alle projecten uiterlijk 1-1-2020 gereed	
Per 25 maart 2016 is bij de opening van Wildlands Adventure Zoo Emmen, inclusief een belangrijk deel van de Wereld van Ontmoeting, de relevante openbare infrastructuurvoorziening opgeleverd.	
Per 1 oktober 2016 wordt het nieuwe Theater in gebruik genomen.	
Subsidiabele projecten binnen subsidietermijn gereed (bijv. EFRO 01-07-2015)	

- Conform masterplanning
- Overschrijding masterplanning zonder gevolgen voor programmakaders planning
- Overschrijding masterplanning met gevolgen voor programmakaders planning.

Toelichting afwijkingen en maatregelen planning
<p>Subsidiabele projecten binnen subsidietermijn gereed (bijv. EFRO 1-7-2015): groen (was in de vorige periode rood)</p> <p>Op 19 februari 2015 heeft de bestuurscommissie EZ het uitstelverzoek voor EFRO-project "Atalanta , De Economie van de Verbinding" tot 1 juli 2015 goedgekeurd. De verwachte afwijking van de planning is daarmee niet meer rood maar groen.</p>

C 4. (Stedelijke) kwaliteit

De beoogde hoge stedelijk/ruimtelijke kwaliteit wordt geborgd door het vastgestelde supervisie- en adviesproces voor Centrumvernieuwing Emmen, uit te voeren door de aangestelde supervisor stedelijke kwaliteit. Vastgestelde kaders zoals de Omgevingsvisie Hondsrugweg en de visie Spoorzoeken zijn daarbij een leidraad. Een en ander is uitgewerkt in het vastgestelde Auditplan Stedelijke Kwaliteit.

Programmakaders stedelijke kwaliteit	
Uitvoering programma conform beoogde stedelijke kwaliteit.	
Uitvoering projecten voldoen aan subsidievoorwaarden m.b.t. stedelijke kwaliteit	PM

- Afgegeven oordeel supervisor voldoende.
- Aanpassingen nodig.
- Afgegeven oordeel supervisor niet voldoende.

Advies supervisor stedelijke kwaliteit
<p>Per 1 januari 2014 is Joop Slangen (SlangenHulsker architecten, Haarlem) benoemd tot supervisor stedelijke kwaliteit Centrum Vernieuwing Emmen. Hij vervult deze rol in samenwerking met Tess Broekmans (Urhahn Urban Design, Amsterdam).</p> <p>Dit is de 1° rapportage van 2015.</p> <p>“De verplaatsing van het Dieren Park Emmen naar het nieuwe Wildlands aan de overzijde van de Hondsrug zal ingrijpende gevolgen hebben voor het functioneren van de binnenstad. Het is belangrijk ook de overige projecten die in de komende jaren in het centrum van de stad gerealiseerd zullen worden te ontwikkelen en te beoordelen vanuit een strategie voor de langere termijn. In juni 2014 is daartoe door de supervisor / UUD een visie op de toekomstige ontwikkeling van de binnenstad gepresenteerd, en die visie is 27 januari 2015 met het College van B&W besproken.</p> <p>De gemeente investeert in deze jaren veel in hoogwaardige infrastructuur en openbare ruimte, en het is belangrijk projecten goed op elkaar af te stemmen. Een handboek voor de inrichting van de openbare ruimte zou daarin een belangrijk verbindend middel kunnen zijn.</p> <p>Daarnaast is cruciaal dat ruimtelijke kwaliteit niet alleen bepaald wordt door (de inrichting van) de openbare ruimte, maar misschien nog meer door de programmering en kwaliteit van de omringende bebouwing. Het Centrumplein moet zo gezien worden in een reeks van 3 grote binnenstedelijke ruimtes: Hoofdstraatlocatie (voormalige dierentuin), Markt en Centrumplein. Elke locatie moet daarin zijn eigen kwaliteiten hebben en zij moeten elkaar aanvullen.</p> <p>Met name het Centrumplein (Weierts wand en Willinkplein zuid), de locatie van het Wapen van Emmen en (in iets minder mate) de Vreding verdienen daarbij nu prioriteit. Over de Weierts wand is inmiddels overleg met ontwikkelaars-beheerders over plannen die de wand programmatisch en in beleving kunnen versterken. Voor Willinkplein Zuid zijn plannen nog in een verkennend stadium, de locatie Vreding blijft vooralsnog tijdelijk in gebruik als parkeerterrein en voor de locatie van het Wapen van Emmen staat de ontwikkeling van plannen nog aan het begin.</p> <p>Er wordt gewerkt aan een bidbook voor de herontwikkeling van de Hoofdstraatlocatie.</p> <p>Wildlands is een belangrijk en omvangrijk project voor de stad, met een omtrek van meerdere kilometers en met grote gebouwen die van veraf zichtbaar zullen zijn. Wildlands heeft volledige vrijheid gekregen bij de inrichting en ontwerpen op eigen terrein, maar de manier waarop de randen ingepast kunnen worden vraagt nu om duidelijke uitspraken en uitwerking in ontwerp. Vanuit het omringende open landschap moet die landschappelijke benadering prioriteit krijgen. Daarover zijn gemeente en DPE nu in overleg, maar dat proces is nog niet afgerond.</p> <p>In het bijlagenboek is een beoordeling van de stand van zaken van de verschillende projecten opgenomen. Daarbij is gekozen voor de volgende opzet per project:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Stand van Zaken2. Toetsingskader3. Beoordeling4. Waardering5. Advies “

C 5. Duurzaamheid

We streven een realisatie van het hele programma na die op een duurzame manier gebeurt. Dit is als een vertrekpunt/kader bij elke keuze in feite één van de pijlers van de gebiedsontwikkeling. Om daarop te toetsen en zonodig bij te sturen is een deskundigenpanel duurzaamheid ingesteld. Dit beoordeelt de duurzaamheid tijdens de realisatie aan de hand van het vastgestelde auditplan duurzaamheid en de desbetreffende subsidievoorwaarden.

Programmakaders duurzaamheid	
Uitvoering programma conform het beoogde niveau duurzaamheid	
Uitvoering projecten voldoen aan subsidievoorwaarden m.b.t. duurzaamheid	

- Afgegeven oordelen over projecten door deskundigenpanel duurzaamheid voldoende.
- Aanpassingen nodig.
- Afgegeven oordelen over projecten door deskundigenpanel duurzaamheid niet voldoende.

Toelichting duurzaamheid
<p>Toelichting duurzaamheid per project</p> <p><u>Warmtenet</u> Het warmtenet cluster A (Holdert, Theater, Gemeentehuis en DPE) is als business case in ontwikkeling bij WMD. Periodiek vindt overleg plaats tussen de WMD en de gemeente Emmen over de realisatie van het warmtenet door de WMD. Daarnaast vindt voortgangsoverleg plaats waarbij de directeur van de WMD en de directeur van het programma Centrumvernieuwing Emmen aanwezig zijn. Afgesproken is dat WMD (E-Qua) binnenkort een verzoek bij de gemeente in zal dienen met betrekking tot de mogelijkheden om te komen tot 2 doublets (2x2 putten) en het onderzoek van de mogelijkheden voor de realisatie van een warmtebuffer op de locatie Hoofdstraat. In mei 2015 heeft de WMD een schriftelijk verzoek ingediend waarin de WMD het college verzoekt om medewerking bij de uitwerking en concretisering van de WKO-plannen op de locatie Hoofdstraat.</p> <p>Op 1 juli 2014 is het contract tussen WMD en DPE Next voor de energievoorziening DPE Next getekend.</p> <p>De aansluiting van Theater / WvO op het door E-Qua te realiseren warmtenet is noodzakelijk voor de realisatie van de GPR-score van 8 voor Theater / WvO. Dura Vermeer heeft opdracht gegeven aan E-Qua voor aansluiting van Theater/WvO op het door E-Qua te realiseren warmtenet.</p> <p><u>Hondsrugwegtunnel</u> De Hondsrugwegtunnel is op 15 december 2014 opgeleverd en in gebruik genomen en op 19 december feestelijk geopend. Alle hieronder genoemde activiteiten m.b.t. duurzaamheid zijn uitgevoerd en afgerond.</p> <p><u>Verwarming hellingbanen</u> De benodigde voorzieningen zijn aangelegd en aangesloten op de saneringsunit, voor het verwarmen en eventueel koelen van de hellingbanen van de tunnel Hondsrugweg. Dit heeft een gunstige invloed op de levensduur van het asfalt en op het terugdringen van gebruik van strooizout</p> <p><u>Verlichting</u> De verlichting in de tunnel is aangelegd met sensor gestuurde LED verlichting. De sensoren meten de lichtintensiteit buiten. De intensiteit van het licht in de tunnel sluit hier op aan. Bestuurders merken hierdoor nagenoeg geen verschil in lichtintensiteit bij het in en uitrijden van de tunnel.</p> <p><u>Hergebruik materiaal.</u> Een groot deel van het leem dat uit de tunnelbak is gegraven is gebruikt voor het maken van geperste leemstenen ten behoeve van de gebouwen in Wildlands Adventure Zoo Emmen.</p> <p><u>CSM Wand</u> De wanden van de tunnel zijn uitgevoerd volgens het CSM (Cutter Soil Mix) systeem. Dit houdt in dat de wanden worden gemaakt met zand dat ter plaatse aanwezig is en direct wordt verwerkt in de te realiseren tunnelwanden. Er behoeft derhalve minder bouw materiaal (zand en grind) van elders voor de wand te worden gebruikt. Hierdoor zijn minder vervoersbewegingen nodig wat een positief effect heeft op de CO2 uitstoot.</p> <p><u>Theater</u> Dura Vermeer heeft opdracht gegeven aan E-Qua (WMD) voor aansluiting Theater/WvO op het te realiseren warmtenet. De aansluiting van het Theater/WvO op het door de WMD te realiseren warmtenet is noodzakelijk voor de realisatie van de GPR-score van 8 (energie) voor Theater/WvO.</p> <p>De subsidie eis dat het gebouw moet voldoen aan GPR 8 op alle thema's wordt gerealiseerd.</p> <p>Het dak en de twee kopgevels worden "groen" uitgevoerd, dat wil zeggen worden bekleed met onderhoudsarme grassen en kruiden.</p>

De drie vloerniveaus op begane grond zijn “vlak getrokken” tot één niveau. Hiermee is de flexibiliteit, en daarmee de toekomstbestendigheid, substantieel verbeterd. Overigens geldt deze flexibiliteit voor de opzet van het hele gebouw.

Bij de uitwerking van vraagspecificatie naar uitvoeringsgereed ontwerp is het aspect duurzaamheid bij beslissingen telkens belicht. De aandachtspunten van het duurzaamheidspanel maakten deel uit van de aanbestedingsstukken. Zo bestaat bijvoorbeeld de mogelijkheid dat ook in het theater leemstenen zullen worden toegepast, de stoelframes van bio composiet worden gemaakt, biologisch afbreekbaar tapijt wordt toegepast, natuursteen wordt gebruikt, het dak van de Traverse wordt hergebruikt op het Kompasplein et cetera.

Het gebruik van zonnepanelen wordt onderzocht.

De publieksruimten van het Theater worden verlicht met LED. Verder wordt het gebruik van LED verlichting op andere plaatsen nog overwogen.

Boulevards

Op de Boulevards komen 9 overkappingen (hubs). Deze overkappingen worden grotendeels gemaakt van composiet. Composiet is een innovatief en duurzaam materiaal. In samenwerking tussen de producent van de hubs en Stenden Hogeschool wordt daarnaast nader onderzoek gedaan naar de mogelijke toepassing van bio composieten (composiet op basis van bio vezels). De eerste stap is dat er een LCA (Life Cycle Analyse) vergelijking wordt gemaakt tussen composiet en bio composiet. Op basis van de uitkomst wordt mogelijk één hub op termijn uitgevoerd in bio composiet, dit in samenwerking tussen Stenden en de leverancier.

Voor de verlichting van de boulevards wordt duurzame LED-verlichting toegepast.

Centrumplein

Ten aanzien van het natuursteen, de verlichting en de watertoevoer van het centrumplein is voor duurzame oplossingen gekozen. Zo wordt gebruik gemaakt van Europees natuursteen. Hiermee zijn de transportafstanden beperkt. Dit heeft een gunstig effect op o.a. de CO2 uitstoot in het transportproces ten opzichte van natuursteen uit Azië en andere werelddelen. Tevens zijn de arbeidsomstandigheden tijdens het productieproces beter gewaarborgd binnen de landen van de Europese Unie.

Op het gebied van energie is ervoor gekozen om het verbruik bij de bron aan te pakken. Om het verbruik zo beperkt mogelijk te houden wordt er gewerkt met LED verlichting en worden de voor de waterpartij benodigde pompen voorzien van tijdschakelaars om het overbodig lopen van de pompen te voorkomen. Er worden zonnepanelen voor duurzame energievoorziening centrumplein aangebracht. De productiecapaciteit is afgestemd op het jaarlijks te verwachten verbruik voor het centrumplein.

Op het plein wordt een grote waterpartij aangelegd. In de zomermaanden is de verdamping hoger dan de neerslag. Om de vijver aan te vullen wordt gebruik gemaakt van proceswater dat vrijkomt vanuit de waterfabriek van de WMD. Op deze wijze wordt het proceswater hergebruikt en wordt er geen drinkwater verspild.

Marktplein

Verlichting op het Marktplein wordt vormgegeven door een systeem waarmee d.m.v. spankabels LED-verlichting wordt aangelegd en qua lichtsterkte kan worden geregeld. Het betreft zogenaamde Free-straatverlichting. De vorm van verlichting maakt het mogelijk om lichtintensiteit centraal aan te sturen.

Voor duurzaam behoud van de bomen op het plein wordt de grond rondom de bomen vervangen door gemengde vruchtbare grond. Regenwater wordt door middel van speciale kolken allereerst rechtstreeks toe geleid naar de bomen. Het overschot wordt automatisch afgevoerd naar het regenwaterriool als onderdeel van het gescheiden rioolsysteem.

Hergebruik materiaal

Door de herinrichting van het Marktplein is een deel van het straatmeubilair vervangen door nieuw straatmeubilair. Een deel van het straatmeubilair wordt hergebruikt. Zo is de rode natuurstenen bank, die bij het busstation in Emmen stond, geplaatst in de dorpskern van Zwartemeer. Een aantal bankjes en lichtmasten is bij een aantal basisscholen en speelvoorzieningen geplaatst.

DPE Next

Provinciale eisen:

- Een park dat gebruik maakt van 100% hernieuwbare energie en CO2 neutraal is tijdens exploitatie
- Een park dat duurzaam gebouwd wordt met een score van minimaal 8 op GPR
- Een project dat leidt tot kennisdeling en innovatie lokaal en regionaal. DPE Next besteedt in dat kader K€ 500 aan communities of practice (COP's)

Eigen ambitie:

- Een park dat functioneert als een ecosysteem
- 'innovation inspired by nature' (biomimicry)
- Synergie en symbiose in duurzame samenwerking
- Veel bouwen met lokale, secundaire en biobased grondstoffen
- Zie duurzaamheidsvisie 2012; de 'DPE Next principles'.

Samenwerking

Resultaten zijn tot stand gekomen in nauwe samenwerking met diverse partijen zoals VolkerWessels, Kamer van Koophandel, gemeente Emmen, StendenPre, Innovatie Kennisplatform Drenthe, Educohof en diverse (lokale / regionale) marktpartijen die deeloplossingen hebben ontwikkeld en gerealiseerd. DPE heeft hierbij voor meerdere innovatieve trajecten gefungeerd als initiatiefnemer en launching customer en heeft er in die rol voor gezorgd dat nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid lokaal van de grond is gekomen. Onderdeel van de ambitie - een park dat functioneert als een ecosysteem – is dat zowel voor energie, water, materialen, innovaties als voor samenwerkingspartners gewerkt wordt vanuit het streven naar lokale / regionale kringlopen en samenwerkingsverbanden.

Resultaten

De belangrijkste resultaten worden op basis van de hieronder benoemde hoofdthema's toegelicht.

Thema's:

1. Kennisdeling en innovatie
2. Energie Ecosysteem
3. Grondstoffen
4. Water Ecosysteem
5. Innovation inspired by nature: producten

Toelichting**1. Kennisdeling en innovatie**

DPE Next is mede vormgever van het platform Innovatie en Kennis platform Drenthe (www.ikdrenthe.nl) en binnen dit platform kartrekker van het initiatief 'Duurzame Bouwmaterialen'. In dat kader is intensief samengewerkt met organisaties als StendenPre Hogeschool, Syntens, Kamer van Koophandel, Educohof, WE adviseurs, BiomimicryNL, WMD, VolkerWessels. Resultaten:

- Vele bijeenkomsten waar kennis en kunde bij elkaar zijn gebracht en gekoppeld aan ontwikkeling Wildlands en Centrum Vernieuwing Emmen en duurzame ontwikkelingen zijn gedeeld met breder publiek.
- Een aantal gerichte innovatielab's ism KvK, Syntens en Stenden die hebben geleid tot een aantal concrete resultaten binnen de ontwikkeling van het nieuwe park zoals hieronder beschreven.
- Lokale en regionale werkgelegenheid als resultaat van innovaties die mogelijk zijn gemaakt doordat DPE Next als aanjager en launching customer heeft gefungeerd.

2. Energie Ecosysteem

We spreken van een Energie Ecosysteem omdat er een veelzijdig en vaak langdurig samenwerkingsverband tussen verschillende partijen is ontwikkeld, waarbij complementaire technieken zijn toegepast die zo veel mogelijk aansluiten bij de lokale omstandigheden. Er is op veel vlakken sprake van synergie en symbiose en het systeem beslaat ook een groter gebied dan alleen het nieuwe park. Centraal uitgangspunt voor alle onderdelen is het gebruik van hernieuwbare energie met zoveel mogelijk een lokale basis – ook een kenmerk van de energiehuishouding in een natuurlijk eco-systeem. Het bestaat uit de volgende onderdelen.

2.1 Warmtenet, groengas WKK's en warmte / koude uit drinkwater*Resultaat*

Het park krijgt een uniek hybride energievoorziening waar de hoog temperatuur warmte voor de kassen wordt geproduceerd door op groengas gestookte WKK's (warmte kracht koppelingen installaties) die gelijktijdig groene stroom voor het park produceren. De infrastructuur die nodig is om de warmte te transporteren – het warmtenet – gaat ook direct het gemeentehuis, het theater en verzorgingstehuis De Holdert van warmte voorzien. Daarmee is – met DPE Next als launching customer - de 1ste fase van warmtenet Emmen gerealiseerd. Hiermee wordt de eerste concrete stap gezet in het streven van de gemeente Emmen naar collectieve warmtenetten voor de verduurzaming van de energievoorziening. Het laatste decennium zijn hiervoor kaders ontwikkeld door gemeente Emmen in samenwerking met provincie Drenthe en Energy Valley en diverse partijen. Het systeem is verder uit te breiden met nieuwe warmtevragers en duurzame warmtebronnen. Er wordt nu al een uitbreiding met een warmte-koude opslag in het centrum gebied voorbereid en er zijn al verkennende gesprekken voor toekomstige koppeling met het Emmtec terrein.

De andere gebouwen op het park (naast de kassen) zullen van laag temperatuur warmte worden voorzien door met warmtepompen (die draaien op groene stroom) temperatuur te onttrekken aan het drinkwater van Emmen dat in de reinwaterkelders direct naast het park is opgeslagen. Een voor Nederland unieke techniek.

Betrokken partners en samenwerkingsopzet

Initiatief door DPE Next. Ontwikkeling, investering en exploitatie van deze energievoorziening ligt bij WMD (Waterleiding Maatschappij Drenthe) dochter E-qua, gespecialiseerd in watergedragen energie. Er is een leveringscontract met een looptijd van 25 jaar gesloten waarin het park stroom en warmte afneemt. Ontwerp en realisatie van aansluitende installaties op het park door Homij / Halmos. WKK's zijn geleverd door Unica.

2.2 Groengas en vergisting biomassa

Resultaat

Om aan de eis '100% hernieuwbare energie' te voldoen moeten de WKK's draaien op groengas. Dat is biogas uit vergistingsinstallaties dat opgewerkt is tot aardgas kwaliteit en zo op het openbare aardgasnet kan worden ingevoerd. Middels afname van certificaten kan het park dit gas gebruiken. E-qua verzorgt de verwerving van deze certificaten in samenwerking met het park. Daarbij zijn nu 3 regionale projecten in beeld, onderhandelingen lopen. Om de kringloop te sluiten wordt gewerkt aan een overeenkomst waarbij de vergister ook de stroom van circa 900 ton mest uit het park en circa 3000 ton biomassa uit natuurbeheer van de WMD in de vergister invoeren en de certificaten van het geproduceerde groengas aan E-qua / het park verkopen. De regionale basis zorgt voor een beperkt transport van biomassa en ook voor nieuwe economische activiteit.

Betrokken partners en samenwerkingsopzet

Initiatief door DPE Next. Kartrekken door E-qua. Samenwerking met een nog niet bekende regionale exploitant van een vergister.

2.3 Zonne-energie

Resultaat

Complementair aan de productie van groene stroom door de WKK's zal in het park circa 450 kWp (kilo Watt piek) aan zonnepanelen worden toegepast. Dat zijn circa 1800 panelen die jaarlijks circa 10% van de stroombehoefte van het park zullen opwekken. Die productie vindt hoofdzakelijk plaats van april tot en met oktober en kan direct door het park worden gebruikt. Dat is complementair aan de WKK omdat die in die periode minder stroom levert omdat de warmtevraag minder is.

Betrokken partners en samenwerkingsopzet

Initiatief / kartrekken door DPE Next / d+p. De Raedthuys groep investeert in deze installatie en het park betaalt gedurende 15 jaar een leasevergoeding die iets lager is dan de vermeden stroominkoop. Na 15 jaar wordt het park eigenaar van de installatie.

2.4 Bio-diesel en regionale teelt koolzaad

Resultaat

Een deel van de voertuigen zijn elektrisch en lopen op groene stroom. Een deel van de servicevoertuigen en de safaritrucks gebruiken diesel. Om ook hiervoor te voldoen aan de eis 'gebruik 100% hernieuwbare energie' zal het park gebruik gaan maken van een APPO (Advanced Pure Plant Oil) die geproduceerd wordt met een BioProductProcessor op het park (www.bioproductprocessor.com). Een innovatieve ontwikkeling binnen de biobased economy waarbij door middel van high tec kleinschalige raffinage met name agrariërs hun eigen producten kunnen gaan verwerken. Deze installatie zal de 10.000 liter frituurolie die jaarlijks op het park vrij komt en een aanvullende 10.000 liter frituurolie van derden omzetten in een 2de generatie biodiesel voor eigen gebruik. Er vindt momenteel een verkenning plaats om ook de door het park gebruikte frituurolie te laten leveren door een regionale agrariër die zelf koolzaad verbouwt en in een eigen BPP verwerkt tot frituurolie, veevoer en biodiesel. Afname door het park van voer voor de dieren (uit de perskoek van de koolzaad) is onderdeel van het onderzoek.

Betrokken partners en samenwerkingsopzet

Initiatief / kartrekken door DPE Next. Op basis van een 10 jarig contract wordt de BPP door TCE GoFour uit Stadskanaal ontwikkeld, geplaatst en geëxploiteerd. Het park levert frituurolie en neemt biodiesel en optioneel frituurolie en voer voor de park dieren af. TCE GoFour gaat een samenwerkingsovereenkomst voor een 2de BPP aan met een regionale agrariër die koolzaad gaat telen en verwerken en biodiesel, frituurolie en veevoer gaat leveren. TCE GoFour heeft een Greendeal met Provincie Drenthe om deze innovatieve techniek verder te brengen. DPE Next helpt als eerste klant het project mede van de grond en zet haar naamsbekendheid in om de techniek te promoten.

3 Grondstoffen

In het streven naar gesloten kringlopen is in het project gekozen zoveel mogelijk te werken met lokale, secundaire en biobased bouwmaterialen en zo veel mogelijk te bouwen met demontabele methoden die hergebruik mogelijk maken. Voorbeelden:

3.1 Bio composiet brug

Resultaat

Uit de innovatielab's is een wereldprimeur voortgekomen waarbij de eerste beweegbare brug wordt gebouwd

waarbij de constructie hoofdzakelijk uit biocomposiet bestaat. Deze biocomposiet is een hernieuwbare kunststof bestaande uit biobased polymeren met een wapening van vezels van de vlasplant. Een belangrijke opdracht / werkgelegenheid voor een Emmens bedrijf en een uitstekend uitgangbord voor de Emmense en Drentse kennis- en kunde op het vlak van de nieuwe generatie duurzame kunststoffen en de biobased economy.

Betrokken partners en samenwerkingsvorm

Initiatief / kartrekken door DPE Next. De brug wordt in opdracht van VolkerWessels gebouwd door Machine Fabriek Emmen, in samenwerking met StendenPre en het Composite Technology Centre. In het innovatietraject heeft Syntens / Kamer van Koophandel Emmen ook een belangrijke rol gespeeld.

3.2 Andere biobased initiatieven: strobouw en hennepbeton

Resultaat

Binnen het park worden als pilot enkele objecten gerealiseerd in biobased bouwmaterialen zoals strobouw en hennepbeton. Strobouw betreft het bouwen met geperste stro elementen van stroafval uit de landbouw. Hennepbeton wordt geproduceerd door uit de houtige delen van de hennepplant een wandvulling te produceren. Beide materialen zijn duurzaam omdat ze CO2 binden, volledig biodegradabel zijn, een hoge isolatiewaarde hebben en bijdragen aan een gezond binnenklimaat.

Betrokken partners en samenwerkingsvorm

Initiatief / kartrekken door DPE / d+p. Jora Vision werkt dit in opdracht van VW uit en heeft bij de realisatie Ecobouw Salland betrokken die werkt met grondstoffen van het regionale bedrijf Hempflax.

3.3 Leemstenen

Resultaat

Het park heeft als initiator en launching customer opgetreden voor het opzetten van een productielocatie van leemstenen in Emmen. Op deze locatie worden uit keileem, afkomstig uit graafwerkzaamheden van de Centrum Vernieuwing Emmen, onder hoge druk hoogwaardige bouwstenen geperst. De stenen zijn volledig C2C en door de perstechniek wordt veel energie bespaard ten opzichte van het bakken van stenen. Door de lokale kringloop wordt veel transport vermeden. Het park heeft als launching customer de eerste 50.000 stenen afgenomen en toegepast in diverse bouwwerken op het park.

Betrokken partijen en samenwerkingsopzet

Initiatief / kartrekken door DPE Next. Bestelling 50.000 stenen en verwerking in het nieuwe park door VolkerWessels. Opzet en exploitatie productielocatie Oskam v/ en Emmens ondernemer J. Lubbers. De productielocatie in Emmen wordt ook na project Wildlands voortgezet.

3.4 Betongranulaat

Resultaat

In al het beton dat in het nieuwe park wordt toegepast wordt gemiddeld minimaal 50% betongranulaat van Emmens sloopbeton toegepast als alternatief voor riviergrind. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de lokale kringloop van bouw- en sloopafval en wordt veel transport vermeden van grind dat vanaf ver moet worden aangevoerd. Het project wordt door platform Duurzaam Noorden en door de landelijke branchevereniging VOBN (keurmerk Bewust Beton) ingezet als voorbeeld project voor verduurzaming van beton. Voor alle betrokken partijen is dit een leertraject geweest in verband met het ongebruikelijk hoge percentage granulaat.

Betrokken partijen en samenwerkingsopzet

Initiatief DPE Next / d+p. Kartrekker Koenen Bouw VolkerWessels. Tot stand gekomen door participatie in het Beton Keten Overleg van het Codin en nauwe samenwerking met Betoncentrale Emmen, KWS, andere onderdelen van VW en diverse toeleveranciers.

3.5 CO2 arme mortels

Resultaat

Speciaal voor dit project is een trasmortel ontwikkeld waarin veel gerecycled glas is verwerkt. Deze mortel wordt gebruikt voor thematisering van gebouwen en andere objecten als alternatief voor spuitbeton. Deze mortel leidt tot een materiaalbesparing en vermindering van CO2 uitstoot per vierkante meter van circa 50%.

Betrokken partijen en samenwerkingsvorm

Initiatief DPE next. Kartrekker Jora Vision in samenwerking met VW, regionaal specialist Uni-Advies en Remix.

3.6 Secundaire bouwmaterialen

Resultaat

Bij de bouw van Wildlands wordt veelvuldig gebruik gemaakt van secundaire bouwmaterialen. In Nortica wordt een brug gebruikt die gebouwd is voor de Floriade 2002 en daarna dienst heeft gedaan in een kantorenpark. In de thematisering wordt op grote schaal gebruik gemaakt van 2de hands materialen. Er vindt grootschalig

hergebruik plaats van hekwerken, apparatuur en andere materialen uit het huidige park. Er worden 2de hands touwen toegepast afkomstig van de scheepsvaarttak van VVW en andere 2de hands of 'overtollige' bouwmaterialen, zoals 15 duikers die over zijn gebleven uit een project dat geen doorgang heeft gevonden. Bomen die voor de Centrum Vernieuwing Emmen geroid moesten worden krijgen in het park een nieuwe functie als thematiseringsmateriaal. Voor het complete hergebruik overzicht is een oogstkaart opgesteld.

Betrokken partijen en samenwerkingsvorm

Initiatief DPE Next. Kartrekken Koenen Bouw VolkerWessels. Jora Vision en diverse partijen en onderaannemers.

4 Waterecosysteem

Resultaat

De huidige eigen waterkringloop van het huidige park – met Living Machine en Waterfabriek – is verder doorontwikkeld, waarbij het zelf voorzien in de eigen waterbehoefte voor het nieuwe park stijgt naar 90% ten opzichte van 70% voor het huidige park. Met andere woorden: de suppletie van water uit het leidingnet zal alleen nog gebeuren voor horeca doeleinden en is dan nog maximaal 10% van het totale watergebruik. Om deze kringloop te vervolmaken is oa een helofieten filter toegevoegd en een grote regenwaterbuffer.

Betrokken partijen en samenwerkingsvorm

De WMD doet de volledige investeringen in de centrale waterzuivering en levert op basis van een langjarig contract zuiveringsdiensten aan het park. VVW heeft in nauwe samenwerking met WMD de uitwerking en realisatie van de decentrale elementen op het park ingevuld.

5 Innovation Inspired by Nature: producten

Naast de algemene ecosysteemprincipes die in de andere thema's tot uitdrukking zijn gekomen zijn ook enkele specifieke natuurgeïnspireerde innovatieve producten in het park toegepast. Enkele voorbeelden:

Energiezuinige watermixer. In één van de watertanks van de WMD wordt de pax watermixer toegepast. Een op veel in de natuur voorkomende spiraalvormen gebaseerde mixer met een veel lager energieverbruik dan conventionele pompen. <http://paxscientific.com/>

Innovatieve windmolen. In Nortica wordt een nieuwe kleine Urban Windmill van DeArchimedes toegepast die ook op veel in de natuur voorkomende spiraalvormen is gebaseerd. Door deze vorm rendeert deze molen veel beter bij de vaak wisselende windsnelheden en –richtingen in de gebouwde omgeving. www.dearchimedes.com

Warmtewisseling. In de natuur komen vele warmbloedige soorten voor (zoals de mens) waarbij een verfijnde techniek van warmtewisseling een belangrijke rol speelt in de energiehuishouding. Bij deze soorten worden inkomende luchtstromen en naar het hart terugstromende bloedstromen verwarmd door een fijn vertakt vatenstelsel met warm bloed. Dit proces van warmtewisseling op basis van het tegenstroom principe is in heel veel warmtewisselaars in het park terug te zien. Op zo veel mogelijk plaatsen wordt inkomende ventilatielucht verwarmd aan de uitstromende lucht en ook bij de waterkringlopen van schoon en vuil water wordt de warmte in het afstromende water zoveel mogelijk benut om het inkomende water op te warmen. Op deze wijze wordt veel energie bespaard.

Feedbackloops op basis van sensoren. In de natuur worden processen door middel van vele 'feedback loops' geoptimaliseerd. Door een goede informatie terugkoppeling kan veel efficiënter met schaarse middelen worden omgegaan. In het park wordt veelvuldig gewerkt met sensoren met als doel te komen tot meer energie-efficiency en verbetering van werkprocessen. De WMD gaat met een sensor experiment de waterzuivering meer op basis van de werkelijke vervuilingsgraad aansturen om zo pompenergie te besparen. Er wordt op tal van plekken geventileerd op basis van het door sensoren gemeten CO2 gehalte in de lucht. Er wordt op dit moment met een regionaal bedrijf voor sensortechnologie een pilot voorbereid om met de toepassing van 'peoplecounter'-sensoren meer te kunnen sturen op de verspreiding van bezoekersstromen in het park.

Samenvatting resultaten

Onderwerp	Samenvatting resultaat
1. Kennisdeling en innovatie	Door brede samenwerking en organisatie van innovatielabs etc bijgedragen aan kennisdeling en innovatie in de regio waarbij meerdere initiatieven in het project zijn gerealiseerd.
2.1 Warmtenet, groengas WKK's en warmte / koude uit drinkwater	1 ^{ste} fase warmtenet Emmen gerealiseerd, voldaan aan eisen provincie, uniek systeem van warmte uit drinkwater gerealiseerd
2.2 Groengas en vergisting biomassa	Samenwerking met regionale vergister wordt voorbereid voor levering groengas en vergisting mest en biomassa Wildlands en WMD
2.3 Zonne-energie	Langjarige samenwerking met marktpartij om te investeren in zonne-energie installatie in het park

2.4 Bio-diesel en regionale teelt koolzaad	Langjarige samenwerking met marktpartij voor levering biodiesel en optioneel frituurolie en veevoer uit eigen frituurolie en lokaal geteeld koolzaad
3.1 Bio composiet brug	Plaatsing van eerste beweegbare biocomposiet brug in het park, ontwikkeld en gebouwd in Emmen
3.2 Andere biobased initiatieven: strobouw en hennepbeton	Realisatie van enkele objecten in het park van veelbelovende biobased bouwmaterialen: strobouw en hennepbeton
3.3 Leemstenen	Als launching customer het ontstaan van een Emmense productielocatie voor leemstenen uit Emmens leem mogelijk gemaakt. Eerste 50.000 stenen in het park toegepast.
3.4 Betongranulaat	Gemiddeld minimaal 50% Emmens sloopbeton als granulaat in al het beton van het park verwerkt.
3.5 CO2 arme mortel	Voor thematisering toepassing van een speciaal met regionale partners ontwikkelde mortel die leidt tot 50% materiaal en CO2 besparing.
3.6 Secundaire bouwmaterialen	Op grote schaal toepassen van 2 ^{de} hands bouwmaterialen zoals bruggen, hekwerken, touwen etc.
4 Water Ecosysteem	Het verder sluiten van de waterkringloop waardoor nog maar 10% van de waterbehoefte uit het leidingnet hoeft te komen.
5 Innovation inspired by nature: producten	Naast de algemene ecosysteemprincipes die in de andere thema's tot uitdrukking zijn gekomen zijn ook enkele specifieke natuurgeïnspireerde innovatieve producten in het park toegepast zoals de pax watermixer, de Archimedes windmolen en een speciale warmtewisselaar

Locatie Hoofdstraat

In deze fase worden de mogelijkheden ten aanzien van duurzaamheid verkend. Onderzoek wordt gedaan naar mogelijke waterberging in Emmen-Centrum en er zijn contacten met E-Qua over de ontwikkeling van het warmtenet Emmen Centrum in relatie tot de Locatie Hoofdstraat.

In het landschappelijk en cultuurhistorisch onderzoek wordt geadviseerd om oude structuren van het park weer te benutten in de nieuwe ontwikkeling.

Oordeel duurzaamheidspanel

Tot op heden zijn over twee projecten oordelen gegeven door het duurzaamheidspanel.

DPE Next

Op 19 februari 2014 heeft het deskundigenpanel Duurzaamheid programma CvE haar tweede audit op het ontwerp van DPE Next uitgevoerd.

Het panel geeft het volgende oordeel over het voldoen aan de subsidievoorwaarden, zoals die in het Auditplan Duurzaamheid zijn omschreven:

- 4a. DPE Next is in de exploitatiefase CO2-neutraal: We beseffen dat dit niet ineens volledig gerealiseerd kan worden vanwege financiële druk, maar voor de toekomst is dit nog altijd mogelijk.
4b. DPE Next maakt voor 100% gebruik van hernieuwbare energiebronnen: dit is eveneens niet ineens volledig gerealiseerd, maar voor de toekomst zeker haalbaar.
4c. DPE Next wordt duurzaam gebouwd (GPR-score van minimaal 8): DPE Next voldoet hieraan.

Toelichting: het panel is tevreden over de aanzet die de voorliggende plannen geven, binnen de strakke kaders van budget en tijd. DPE is naar de mening van het panel een heel eind verder gekomen met het realiseren van een duurzaam park. Deze inspanningen zijn een compliment waard, aldus het panel.

De uitgangspositie op het gebied van bijvoorbeeld energie en materialisatie is acceptabel, maar het is en blijft noodzaak om in de toekomst te bekijken hoe bepaalde zaken nóg duurzamer kunnen, als de ontwikkelingen voortschrijden. Dit is overigens ook hoe het panel de subsidievoorwaarden interpreteert. Het is een startpunt, niet een doel op zich.

Theater / WvO

De opdracht van het deskundigenpanel is te beoordelen of wordt voldaan aan de doelstellingen, zoals beschreven in het Auditplan Duurzaamheid, vastgesteld door b&w dd. 30-10-2012. Hierbij wordt aangetekend dat de provincie graag zou zien dat de doelen 4a, b en c zoals die voor DPE Next gelden ook voor het nieuw te bouwen WvT/WvO gelden. De gemeente is van oordeel dat deze voorwaarden niet op de subsidie van het Theater van toepassing zijn. Die doelen zijn:

- a. Het theater is in de exploitatiefase CO2-neutraal;
- b. Het theater maakt voor 100% gebruik van hernieuwbare energiebronnen;
- c. Het theater wordt duurzaam gebouwd (maatstaf van de richtlijn GPR gebouwen, met als minimumeis het cijfer 8).

Bevindingen

In september 2013 heeft het deskundigenpanel duurzaamheid een oordeel gegeven over het Theater op basis van het definitief ontwerp. De bevindingen van het deskundigenpanel duurzaamheid zijn als volgt:

De CO2-neutraliteit in de exploitatiefase en het gebruik maken van 100% hernieuwbare energiebronnen zijn naar de mening van het panel niet terug te vinden in het DO. CO2-neutraliteit wordt nergens écht gehaald. Dit project staat of valt met wat de WMD wel of niet doet. Het gebouw voldoet aan de richtlijn GPR gebouwen.

Het panel is echter van mening dat de doelstellingen niet worden gehaald omdat duurzaamheid niet op een hoger niveau is meegenomen. Er is gekozen voor een mooi gebouw, waar duurzaamheid in is meegenomen. Naar de mening van het panel had het precies andersom gemoeten. Het gaat overigens niet alleen om het uiterlijk van het gebouw, maar ook om de exploitatie en de lifestyle. Daarnaast heeft het deskundigenpanel duurzaamheid diverse suggesties en aanbevelingen gedaan.

Reactie gemeente

Het oordeel, de opmerkingen en aanbevelingen van het deskundigenpanel duurzaamheid zijn meegenomen in het kader van de vraagspecificatie in de gewijzigde aanbestedingsvorm van Engineer en Build op basis van een Best Value Procurement (BVP) systematiek.

Geplande audits deskundigenpanel duurzaamheid

Op 19 januari 2015 heeft een bijeenkomst met het deskundigenpanel duurzaamheid plaatsgevonden. Omdat het hier niet om een audit ging, heeft het deskundigenpanel in deze bijeenkomst geen oordeel gegeven. Voor het project DPE next staat de eerstvolgende audit in juni 2015 gepland en voor het project Theater/WvO in september 2015.

C 6. Werkgelegenheid tijdens de bouwfase

De beoogde effecten ná het uitvoeren van het programma zijn economische groei en structurele werkgelegenheid. Tijdens de uitvoering van het programma doen zich daarnaast eenmalige werkgelegenheidseffecten voor. Door Ecorys zijn deze becijferd op 4700 mensjaren in directe én indirecte werkgelegenheid. Van groot belang hierbij zijn regionale werkgelegenheid en social return on investment (SROI). Bevordering van regionale werkgelegenheid gebeurt binnen de kaders van Europees aanbestedingsbeleid, waarin het niet toegestaan is om regionale werkgelegenheid voor te schrijven. Social return is het inschakelen van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en wordt voor Centrumvernieuwing Emmen projectmatig aangepakt.

Programmakaders werkgelegenheid tijdens bouwfase	
Realisatie sociaal ondernemen minimaal 5% social return on investment ¹	
Werkgelegenheid regio ²	

1

- Er is geen aanleiding te veronderstellen dat dit kader niet gehaald wordt
- Er is extra actie nodig om dit kader te kunnen realiseren
- In 2020 is dit kader niet gerealiseerd

2

- In alle projecten en het programma worden regionale werkgelegenheidsaspecten meegenomen
- De aandacht voor en wijze van regionale werkgelegenheidsaspecten moet op onderdelen worden verbeterd
- Er is in de projecten en in het programma onvoldoende aandacht voor regionale werkgelegenheidsaspecten

Toelichting werkgelegenheid tijdens bouwfase
<p><i>Realisatie sociaal ondernemen</i></p> <p>In samenspraak met de afdeling Werk en de afdeling Personeel, Juridische Zaken, Communicatie en Inkoop en de afdeling Beleid en Regie is een projectmatige aanpak voor Social Return of Investment verder uitgewerkt op basis van de door het college vastgestelde notitie doorontwikkeling Social Return. In het werkproces worden op het moment van bestek en gunning de projectleider van het betreffende project en de accountmanager van de afdeling Werk betrokken. De aannemers van de werken van de projecten Centrumvernieuwing Emmen moeten conform het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Emmen inhoud geven aan de invulling van Social Return of Investment.</p> <p>In het bijlagenboek I.3 is voor de projecten die nu in uitvoering zijn binnen het programma CvE gerapporteerd over Social Return on Investment. Op basis hiervan is er geen aanleiding te veronderstellen dat dit kader niet gehaald wordt.</p> <p><i>Werkgelegenheid regio</i></p> <p>In het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Emmen (vastgesteld op 27 september 2012) zijn voorwaarden gecreëerd die het plaatselijke en regionale bedrijfsleven beter in staat stellen mee te dingen naar opdrachten van de gemeente Emmen.</p> <p>In het programma en de projecten wordt rekening gehouden met regionale werkgelegenheidsaspecten. In bijlage I.3 van het bijlagenboek is een lijst opgenomen van alle bedrijven uit de regio (bedrijven gevestigd in Drenthe) die nu worden ingezet ten behoeve van de verschillende projecten binnen Centrumvernieuwing Emmen. Tevens is een globale indicatie van de inzet in manjaren van deze bedrijven uit de regio in de periode 2009-2015 aangegeven.</p> <p>Naast de directe werkgelegenheid in de projecten genereren de werkzaamheden ook indirecte werkgelegenheid in de regio, onder meer in de verblijfsrecreatie, toeleveranciers, etc. Zo verblijven medewerkers van aannemers voor een deel in hotels en recreatieparken in Emmen en Zuidoost Drenthe. Ook worden in het kader van de bereikbaarheid tijdens de bouwfase onder meer verkeersbegeleiders van Stichting Veiligheidszorg ingezet door de aannemers.</p>

C 7. Bereikbaarheid tijdens de bouwfase

Tijdens de bouwfase blijft de bereikbaarheid van het centrum op peil. Hiertoe worden vele maatregelen genomen. Om te volgen of de te nemen maatregelen afdoende zijn vragen we periodiek naar het oordeel van de twee betrokken klankbordgroepen bereikbaarheid (centrumondernemers en inwoners).

Programmakader bereikbaarheid tijdens bouwfase

Inspanningen gemeente om centrum bereikbaar te houden afdoende

- Afgegeven oordeel klankbordgroepen voldoende
- Extra inspanningen nodig
- Afgegeven oordeel klankbordgroepen niet voldoende

Toelichting bereikbaarheid tijdens de bouwfase

Algemeen

Tijdens de realisatie van alle projecten in het kader van het Programma Centrumvernieuwing Emmen in de periode tot en met 2016 is de bereikbaarheid van winkels, het centrum en diverse andere locaties een belangrijk aandachtspunt. Naast bruikbare routes langs, door of tussen de CVE-projecten voor auto's, fietsers en voetgangers krijgt ook het parkeren in het centrum tijdens de bouwfase veel aandacht.

Om de bereikbaarheid zo goed mogelijk te kunnen garanderen zijn in 2011 uitgangspunten vastgesteld door het college Deze uitgangspunten zijn tot stand gekomen in overleg met Vlinderstad en de klankbordgroepen. Op hoofdlijnen zijn de volgende bereikbaarheidsuitgangspunten vastgesteld:

- Doorgaand gemotoriseerd verkeer wordt zoveel mogelijk van de Hondsrugweg geweerd (verwijzing via N34)
- Spoedeisende hulpdiensten hebben ten allen tijde doorgang
- Gelijktijdig geen grote ingrepen op overige delen Centrumruit en Rondweg
- Waarborgen doorstroming openbaar vervoer
- Woningen blijven bereikbaar
- Bevoorradiging van alle delen van het centrum blijft altijd mogelijk binnen de venstertijden
- Loopafstand van parkeerplaatsen naar het centrum mag met 50% toenemen
- Altijd 300 parkeerplaatsen voor bezoekers beschikbaar in de nabijheid (400 m) van het winkelcentrum
- Een obstakelvrije verbinding zowel noord-zuid als oost-west voor fietsers en voetgangers.

Mede aan de hand van de masterplanning van de centrumvernieuwingprojecten worden bereikbaarheidsknelpunten tijdig geïnventariseerd. De uitgangspunten vormen de basis voor het opstellen van een bereikbaarheidsplan. Dit plan bestaat ruwweg uit een kaart waarop de belangrijkste verkeersroutes per (aankomende) kwartalen zijn aangegeven. Binnen dit plan kunnen verder detail maatregelen worden getroffen om individuele, bedrijfs- of bewonersbelangen bij bereikbaarheid verder in te vullen. Het bereikbaarheidsplan vormt een vast agendapunt in het Technisch Coördinatie- en Bereikbaarheidsoverleg (beide intern) met projectleiders van de CvE-projecten en andere intern betrokkenen. Daarnaast worden de bereikbaarheidsplannen afgestemd met de klankbordgroepen voor bewoners en ondernemers. Maandelijks vinden klankbordgroepbijeenkomsten bereikbaarheidsmaatregelen plaats. Adviezen en ideeën die daaruit voort komen worden betrokken in de verdere optimalisatie van de bereikbaarheidskaart en -maatregelen. Voorts wordt de bereikbaarheid voortdurend gemonitord door de bereikbaarheidsadviseur; in samenspraak met de omgeving worden zo nodig extra maatregelen genomen. Ook de hulpdiensten (brandweer, politie, ambulance) worden in het bereikbaarheidsplan betrokken en geraadpleegd.

Specifieke bereikbaarheidsmaatregelen in de afgelopen periode

De bouw van het theater is in deze periode in volle gang. Het grondwerk is gereed en er wordt gewerkt aan de ruwbouw. Bij de bouwlogistiek van het theater is er voor gekozen om de meeste transporten voor 7.00 uur 's ochtends te doen ter beperking van de overlast. Voor andere transporten geldt het principe dat de transporten op afroep aankomen ("just in time"-principe). Aan de N34 is een wachtruimte zodat bouwverkeer elkaar niet hoeft te passeren dan wel te wachten nabij de bouwplaats. Hierdoor heeft de bouwlogistiek nagenoeg geen negatieve invloed op de doorstroming en hinder voor ander verkeer. Afgelopen periode is gebleken dat de methode goed werkt, de transporten verlopen gelijkmatig en er is geen wachtend bouwverkeer nabij de bouwplaats.

De tijdelijke noord-zuid fietsverbinding achter het theater langs wordt veel gebruikt door zowel fietsers als voetgangers. Er is een extra afzetting aangebracht om oversteekbewegingen over de bouwweg te ontmoedigen. De fietsers en voetgangers kunnen de route blijven volgen tot op de bestaande Vreding zodat er geen conflict ontstaat met het bouwverkeer.

Over de tunnelmond is een tijdelijk voetpad aangelegd. Bezoekers van het centrum en de diertuin maken veel gebruik van deze route. De oversteekbeweging bij de verkeersregelinstantie op de Hondsrugweg (kruising aansluiting P willinkplein en ontsluitingsweg Holdert) wordt hierdoor minder intensief gebruikt. De doorstroming op de Hondsrugweg wordt door deze maatregel bevorderd. Het voetpad is ook gunstig voor bezoekers en

bewoners van locatie De Holdert.

Door de oplevering van de Hondsrugtunnel medio december 2014 vormt de bouw van de tunnel geen knelpunt meer voor het verkeer op de Hondsrugweg en is de verkeershinder voorbij. Ook de inregel- en afstemmingsknelpunten in de verkeersafwikkeling (borden, VRI's, belijning) zijn in de afgelopen periode aangepakt.

Voor wat betreft het project 'Markt' zijn de werkzaamheden in april 2015 afgerond. Er zijn nog een aantal opleveringspunten die aandacht vragen maar deze zullen geen invloed hebben op de bereikbaarheid.

Daarnaast is in het centrum gestart met de aanleg van het Selectief Toegangssysteem. Hiervoor worden Bollards en bijbehorende afzet- en bedieningspalen geplaatst. De toegang tot het centrum blijft tijdens deze werkzaamheden gewaarborgd door een juiste fasering te kiezen in combinatie met verkeersgeleiding via een bypass op plaatsen waar dat mogelijk is. Wanneer een bypass niet mogelijk is wordt het verkeer met bebording omgeleid.

Bij de aanleg van het Centrumplein zijn voorzieningen getroffen om de bevoorrading van de winkels mogelijk te laten blijven. De bouwweg Verlengde Vreding is daarvoor voorzien van een asfaltlaag. Tevens zijn er voorzieningen getroffen om de rijsnelheid op deze toegangsroute/bouwweg te beperken.

Het infopunt bij de bouwkeet voor het project Markt is opgeheven ivm het gereed komen van de werkzaamheden. Voor het project Centrumplein is het INFO-punt nog operationeel. Iedereen kan hier terecht voor informatie over werkzaamheden, planning en loop-/fietsroutes. Om de bereikbaarheid van o.a. winkels, horeca en bedrijven in het centrum te kunnen garanderen zijn er speciale planningsafspraken gemaakt.

De klankbordgroep Bereikbaarheid bouwfase heeft in mei 2015 de inspanningen van de gemeente inzake de bereikbaarheid van het centrum tijdens de bouw over de periode januari tm april 2015 beoordeeld met ruim voldoende. De klankbordgroep bewoners heeft een 8 gegeven en de klankbordgroep ondernemers een 7. Wel blijven de klankbordgroepen kritisch op het beperken van overlast, het voorkomen van hinder voor centrumbezoekers en het aangenaam en aantrekkelijk maken en houden van het centrum.

C 8. Kennis en Innovatie

We streven na om met de uitvoering van het programma een belangrijke impuls te geven aan de ontwikkeling van kennis en innovatiekracht in de regio. De gemeente faciliteert daarbij de samenwerking tussen bedrijfsleven en kennisinstellingen, met als doel dat ondernemers de economische kansen zien en benutten. Hiervoor is het nodig om te komen tot een functionerend Innovatie- en Kennisplatform Emmen, ofwel Community of Practice, (COP).

Programmakaders kennis en innovatie	
In 2015 draaien onder COP tenminste drie kennisclusters	
Na 2015 heeft COP een zelfstandig en breder bereik	

- Er is geen aanleiding te veronderstellen dat dit kader niet gehaald wordt
- Er is extra actie nodig om dit kader te kunnen realiseren
- In 2015 is dit kader niet gerealiseerd

Toelichting Kennis en Innovatie
<p>Het Innovatie- en Kennisplatform (IK Drenthe) is in deze rapportageperiode nader uitgewerkt. Vanuit de verschillende kenniskringen zijn er initiatieven gestart en bijeenkomsten georganiseerd.</p> <ol style="list-style-type: none">Toerisme en Recreatie (met betrokkenheid van DPE).<ul style="list-style-type: none">In de rapportageperiode is verder gewerkt aan het traject Toerisme in Euregionaal verband. Het lectoraat 'Duurzame Innovatie in de Regionale Kenniseconomie' heeft het voortouw genomen om ook in Euregionaal verband samen te werken met bedrijven en kennisinstellingen. Zo wordt er nauw samengewerkt met de organisaties van Geoparken aan beide kanten van de grens.Het project "Community of Practice Toerisme van IK Drenthe" heeft in deze periode haar activiteiten (deels) kunnen afsluiten. In de periode tot 1 mei 2015 is gewerkt aan een projectplan "Doorschakelen van model 1.0 naar 2.0", met daarbij het doel om een netwerksubsidie te verkrijgen van de EDR (Interreg A). Dit is de opmaat naar verdere en vooral intensievere samenwerking met onze Duitse partners. Er wordt nu gewerkt aan een Duitse vertaling van het projectplan, aan het leggen van contacten met Duitse partners, het realiseren van een samenwerkingsstructuur, om vervolgens een complete interreg Va aanvraag voor te bereiden.Duurzame bouwmaterialen (met betrokkenheid van DPE Next).<p>De mogelijkheden van biovezel versterkte composieten voor de uitvoering van de HUB's op de boulevards is in de rapportageperiode met Stenden Pre verder verkend. Op dit moment wordt de engineering van de Biobrug verder uitgewerkt om tot productie te komen en is er een opdracht verstrekt om een walbeschoeiing van biocomposieten te realiseren. Het gaat daarbij om de maakbaarheid van het product en de daaraan te stellen eisen, zoals duurzaamheid, vandalismebestendigheid, te integreren voorzieningen, infopanelen, verlichting, waterafvoer etc. Deze ontwikkelingen maken duidelijk dat investeren en faciliteren van innovaties loont. Het leidt daadwerkelijk tot nieuwe producten en daarmee werkgelegenheid (hetzij behoud bestaande en uitbreiding met nieuwe)</p>Ondernemerschap.<p>Op 10 september 2013 is onder de naam "KWATRO" het initiatief Ondernemerschap in Drenthe gestart. Het idee is startende ondernemers uit alle branches in de regio Zuidoost Drenthe de juiste infrastructuur te bieden om innovatieve ideeën te begeleiden naar een succesvolle ondernemer. KWATRO is een gezamenlijk initiatief van onderwijs, onderzoeksinstituten, overheid en ondernemers om ondernemerschap te stimuleren in Zuidoost Drenthe. KWATRO helpt innovatieve ondernemers om de start van hun bedrijf zo succesvol mogelijk te laten verlopen. Het initiatief geeft ondernemers daarom full-service ondersteuning in de vorm van advies, netwerken, faciliteiten en financiële ondersteuning.</p>Biobased Economy (Chemie en Plantinhoudsstoffen).<p>Binnen deze kenniskring zijn er in de rapportageperiode diverse innovatieprojecten opgestart, wat heeft geleid tot nieuwe producten en/of nieuwe werkgelegenheid. Het bedrijf API haalt productie uit Zweden terug en brengt dat onder op Emmtec. Deze spin-off, Innofil genaamd (3D-printerdraad dat in allerlei toepassingen kan worden gebruikt), komt op een nieuwe plek binnen Emmtec. Een plek waar meer ruimte is voor starters of spin-offs.</p><p>Cumapol heeft uitbreidingsplannen en wordt daarin gefaciliteerd, annex met Cumapol loopt er een businesscase voor BioBTX, de groene grondstoffen voor bioplastics., Morsinkhoff heeft zijn spinmachines weer tot leven geroepen en wil deze inzetten etc.</p><p>Ook vanuit land- en tuinbouw wordt gewerkt aan diverse innovatieprojecten. Samen met de Tuinbouw Business Club worden nieuwe producten, zoals duurzame teelt van eendenkroos op basis van reststromen waaruit eiwitten gehaald kunnen worden, ontwikkeld binnen het Business Centre Klazienaveen. Ook wordt met nieuwe partners verder gewerkt aan de ontwikkeling en teelt van voor de Food en Farma.</p> <p>Stenden heeft als kennisinstelling IK Drenthe aan zich verbonden en heeft het initiatief genomen om, in samenwerking met ondernemers, het ondernemersplein en gemeenten in de regio, IK Drenthe uit te bouwen naar</p>

Kennispoort Drenthe. Deze is op 19 september 2014 gestart. Ondertussen is een subsidie van de provincie verkregen voor de verdere doorontwikkeling en uitrol van Kennispoort. Het gaat hierbij om het organiseren van virtuele ontmoeting (databases) en fysieke ontmoeting. De gemeente blijft eveneens participeren in deze ontwikkeling in een faciliterende rol.

C 9. Betrokkenheid stakeholders

We streven na dat alle belanghebbende partijen naar de aard van de fase waarin thema's en projecten zich bevinden, optimaal worden betrokken, al naar gelang de fase van het project. Tijdens de planvorming en bij probleemoplossingen worden partijen op interactieve wijze betrokken. Tevens gaat het om adequate/zakelijke en promotionele informatievoorziening tijdens uitvoeringswerkzaamheden. We monitoren dit door per project en programmathema na te gaan hoe de belangrijkste doelgroepen worden betrokken: inwoners, ondernemers in het centrum, bezoekers centrum, mede-investeerd, aanwonenden.

Programmakader betrokkenheid stakeholders

In projecten en het programma worden stakeholders voldoende betrokken.

Stakeholders worden op passende wijze betrokken

- In projecten en het programma worden stakeholders voldoende betrokken
- De aandacht voor en wijze van betrokkenheid van stakeholders moet worden verbeterd
- Er is in de projecten en in het programma onvoldoende betrokkenheid van stakeholders

Toelichting betrokkenheid stakeholders

Centrumvernieuwing Emmen kent vele stakeholders. Stakeholders zijn onder meer toekomstige en huidige gebruikers van het centrum van Emmen, partijen die plannen ontwikkelen en bouwen, en medefinanciers van projecten. Van de belangrijke stakeholders van het programma CvE worden hieronder de algemene en specifieke activiteiten van het afgelopen trimester weergegeven.

Per project en voor het programma worden de stakeholders voldoende betrokken. In bijlage II van het bijlagenboek is per project beschreven wie de stakeholders zijn en hoe ze worden betrokken bij het project.

Stakeholder	Actie in de afgelopen periode
Inwoners (van de gemeente)	<p><u>Algemeen:</u> Informatiehof CvE, website en het websiteonderdeel Emmen in beeld -webcams / filmpjes- , Virtual Reality omgeving, nieuwsbrieven algemeen (1 in 2015-01) ,nieuwspagina in lokale bladen, diverse bijeenkomsten en presentaties, persberichten, e.d.</p> <p><u>Specifiek:</u> 25 april is het Marktplaatsplein feestelijk geopend. Ruim 500 inwoners/ondernemers waren hierbij aanwezig. Daarnaast hebben we in 2015-01 tweemaal een Vlinderbijlage gepubliceerd over parkeren in Emmen en een overzicht met reacties van inwoners op CVE-Projecten.</p>
Ondernemers (in het centrum)	<p><u>Algemeen:</u> Informatiehof CvE, website en het websiteonderdeel Emmen in beeld -webcams / filmpjes- , Virtual Reality omgeving, nieuwsbrieven algemeen (1 in 2015-01), diverse bijeenkomsten en presentaties, persberichten, e.d.</p> <p><u>Specifiek:</u> klankbordgroep Bereikbaarheid bouwphase – ondernemers (1 keer per maand), gesprekken met ondernemers aan het Marktplaatsplein en aan het centrumplein ter voorbereiding op uitvoering werkzaamheden. Advertentie Vlinderstad DvhN in Januari en april over parkeergelegenheid Emmen. Uitnodiging voor het openingsfeest van het Marktplaatsplein op 25 april jl.</p>
Aanwonenden (bewoners centrum)	<p><u>Algemeen:</u> Informatiehof CvE, website en het websiteonderdeel Emmen in beeld -webcams / filmpjes- , Virtual Reality omgeving, nieuwsbrief algemeen (1 in 2015-01), nieuwspagina in lokale bladen, diverse bijeenkomsten en presentaties, persberichten, e.d.</p> <p><u>Specifiek:</u> Klankbordgroep Bereikbaarheid bouwphase – inwoners (1 keer per maand). Uitnodiging voor het openingsfeest van het Marktplaatsplein op 25 april jl.</p>
Bezoekers van het centrum	<p><u>Algemeen:</u> Informatiehof CvE, website en het websiteonderdeel Emmen in beeld -webcams / filmpjes- , Virtual Reality omgeving, nieuwsbrief algemeen (1 in 2015-01), nieuwspagina in lokale bladen, diverse bijeenkomsten, presentaties, persberichten, e.d.</p> <p><u>Specifiek:</u> In 2015-01 hebben er zeven presentaties</p>

	<p>plaatsgevonden en zijn groepen ontvangen voor een rondleiding door het centrum waarbij zij uitleg hebben gekregen over de projecten. Advertentie DvhN Vlinderstad over parkeren in Emmen en reacties van inwoners op de CVE projecten.</p>
<p>Mede-investeerders / financiers: -Provincie Drenthe -SNN -andere subsidieverstrekkers</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Met de provincie Drenthe wordt één keer per kwartaal bestuurlijk overleg IGO Atalanta gevoerd, in verband met de monitoring op het project door de provincie in verband met Provinciale verkiezingen heeft in periode 1 van 2015 geen bestuurlijk overleg IGO Atalanta plaatsgevonden.. - Maandelijks vindt op ambtelijk niveau een afstemmingsoverleg CvE tussen provincie en gemeente plaats. - Met SNN vindt regelmatig ambtelijk overleg plaats in relatie tot de uitvoering van de projecten met betrekking tot de EFRO-subsidie "De Economie van de Verbinding - Mede investeerders/financiers zijn uitgenodigd voor de opening van het Markplein.
<p>Samenwerkingspartners: -DPE -WMD</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Maandelijks monitoringsoverleg met DPE vanuit gemeente - Tweewekelijks coördinatieoverleg met DPE Next (management) - Zeswekelijks kerngroepoverleg DPE Next (bestuurlijk) - Diverse overleggen met DPE afstemming van plannen, e.d. - DPE neemt deel in gebruikersoverleg Theater / WvO en in stuurgroep Theater / WvO (regelmatig overleg)
<p>Particuliere ontwikkelaars: - Peter van Dijk Projects & Investments - Domesta - Orangerock Projectontwikkeling</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Maandelijks vindt overleg plaats met Domesta over de herstructurering van het Domestabezit op terrein Holdert-Zuidesch - Overleg met Orangerock Projectontwikkeling over realisatie van eventuele nieuwbouw aan de achterzijde van De Kamer op het Markplein. - Overleg met Peter van Dijk Projects & Investments over de ontwikkeling van Willinkplein Zuid en Westwand Weiert.
<p>Aannemers: - Strukton (PG Westerstraat) - BAM (Hondsrugtunnel en Centrumplein)) - Hoornstra (Westerstraat) - Hemmen (Markt Emmen 1° fase) - De Roo Wegenbouw (Boulevard Noord) - Zuidemagroep (Boulevard Zuid) - Hemmen/Hoornstra (Centrumplein) - Dura Vermeer (Theater WvO) - Lareco (Markt Emmen 2° fase) - Fuhler Wegenbouw (Onstluiting P Zuid)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Frequent overleg op velerlei vlak; onder andere door middel van reguliere bouwvergaderingen met de aannemers. - Aannemers Hemmen en Lareco zijn actief betrokken bij de organisatie van de opening van het Markplein. Hun logo's zijn ook gebruikt in de communicatie-uitingen rondom de opening.
<p>Overige stakeholders: - Brandweer - Vlinderstad Emmen - De Koepel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Afstemming met brandweer over bereikbaarheid - Afstemming per project met brandweer omtrent veiligheidsvoorschriften (mede i.r.t. vergunningverlening) - Er vindt regelmatig afstemming plaats met ondernemersvereniging Vlinderstad Emmen en de Koepel.

D. Programmabureau Centrumvernieuwing Emmen

Dit overzicht is de resultante van de voortgangsrapportage inzake het vastgestelde Plan van Aanpak programma Centrumvernieuwing Emmen 2013-2015 en het op basis daarvan verleende krediet voor algemene- en proceskosten programma Centrumvernieuwing Emmen 2013-2015.

De voortgangsrapportage programma CvE 2015-01 is in [bijlage III](#) te vinden.

	Planning	Budget	Eindoordeel
Programmabureau			

Toelichting

Eindoordeel: zwakste schakel bepaalt.

Planning

- conform planning
- overschrijding planning zonder gevolgen voor programmakaders planning
- overschrijding planning met gevolgen voor programmakaders planning.

Budget

- geen (verwachte) overschrijdingen op krediet
- verwachte overschrijding
- daadwerkelijke overschrijding

E. Programmarisico's

Vanaf het derde kwartaal 2013 vindt de rapportage over risico's zowel in de kwartaalrapportage als in het bijlagenboek plaats vanuit NARIS. Op 11 maart 2014 is het geactualiseerde risicomangement CvE vastgesteld door het college.

De belangrijkste programmarisico's zijn onderscheiden in Financieel, Kwaliteit en Vertraging/stagnatie en opgenomen in een bruto risicokaart en een netto risicokaart. De brutokaart geeft de risicoscores zonder het treffen van maatregelen weer en de nettokaart geeft de risicoscores na het treffen van de actieve maatregelen weer. Op basis van de bepaalde / geschatte kans van optreden en het bepaalde / geschatte gevolg van het optreden van het risico, vindt de prioritering van de geanalyseerde risico's plaats.

Risico = kans van optreden x het gevolg van optreden

Op basis van bovenstaande formule wordt de risicoscore van een risico bepaald. De risicoscore kan variëren van "0" (minimaal tot "25" (maximaal). In de onderstaande tabellen zijn de mogelijke risicoscores aangegeven. De risicoscore bepaalt de prioritering van de risico's; hoe hoger de risicoscore, hoe hoger de prioriteit.

Risicobereidheid:

In het kader van het risicomangement CvE is het belangrijk dat de risicobereidheid wordt vastgelegd.

De risicobereidheid geeft de mate aan waarin de organisatie bereid is om risico's te accepteren.

Binnen het programma Centrumvernieuwing Emmen worden risico's met een risicoscore lager dan 7 (groen) geaccepteerd, mits het gevolg van het betreffende risico financieel gezien kleiner is dan € 2,5 miljoen, planning technisch gezien kleiner is dan 3 maanden vertraging en vanuit oogpunt van kwaliteit gezien geen onherstelbaar verlies van kwaliteit betekent. In onderstaande tabellen is de risicobereidheid aangegeven middels de risicotolerantielijn.

Financieel					
	5	10	15	20	25
x > € 2.500.000	5	10	15	20	25
€ 1.250.000 < x < € 2.500.000	4	8	12	16	20
€ 500.000 < x < € 1.250.000	3	6	9	12	15
€ 125.000 < x < € 500.000	2	4	6	8	10
X € 125.000	1	2	3	4	5
Geen financiële gevolgen	0	0	0	0	0
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

Vertraging / stagnatie					
	5	10	15	20	25
Meer dan 3 maanden vertraging	5	10	15	20	25
--	4	8	12	16	20
1 tot 3 maanden vertraging	3	6	9	12	15
-	2	4	6	8	10
Maximaal 1 maand vertraging	1	2	3	4	5
Geen vertraging	0	0	0	0	0
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

Kwaliteit					
	5	10	15	20	25
Onherstelbaar verlies van kwaliteit	5	10	15	20	25
Zeer moeilijk te herstellen verlies van kwaliteit	4	8	12	16	20
Moeilijk te herstellen verlies van kwaliteit	3	6	9	12	15
Eenvoudig herstelbaar verlies van kwaliteit	2	4	6	8	10
Zeer eenvoudig herstelbaar verlies van kwaliteit	1	2	3	4	5
Geen kwaliteitsverlies	0	0	0	0	0
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

De risico's waarvan de netto risicoscores boven de risicotolerantiegrens vallen worden nader uitgewerkt in de overzichten daaronder. Van deze risico's wordt de gebeurtenis, de kans dat die zich voordoet zonder maatregelen, de kans dat die zich voordoet na het treffen van maatregelen en het gevolg van het risico voor en na maatregelen weergegeven. Het is niet zo dat de genoemde gebeurtenissen zich feitelijk voordoen, maar het betreft een opsomming van eventueel mogelijke gebeurtenissen. Tevens worden per risico de betreffende maatregelen weergegeven en de fase waarin een maatregel zich bevindt. Indien de maatregel 'actief' is weegt deze mee in de netto kans en het netto gevolg van het risico. In alle overige fases weegt een maatregel niet mee in de netto risicoscore. Streven is om door middel van het treffen van beheersmaatregelen en andere acties te bewerkstelligen dat risico's dusdanig worden geminimaliseerd/beheerst dat de kansen en gevolgen van risico's zodanig worden ingeperkt dat de netto-risico's onder de vastgestelde risicotolerantiegrens komen te liggen.

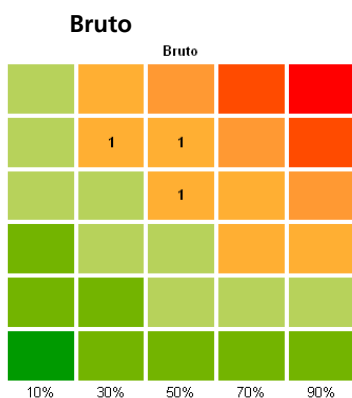
Programma brede risico's Centrumvernieuwing Emmen:

Financieel

Financieel

$x > € 2.500.000$
$€ 1.250.000 < x < € 2.500.000$
$€ 500.000 < x < € 1.250.000$
$€ 125.000 < x < € 500.000$
$x < € 125.000$
Geen financiële gevolgen

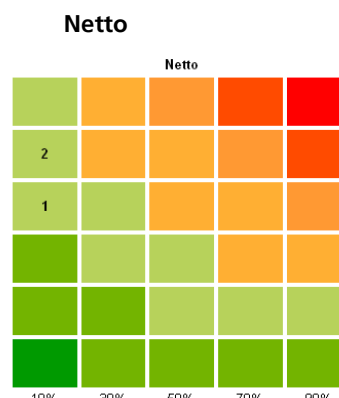
Kans

Financieel

$x > € 2.500.000$
$€ 1.250.000 < x < € 2.500.000$
$€ 500.000 < x < € 1.250.000$
$€ 125.000 < x < € 500.000$
$x < € 125.000$
Geen financiële gevolgen

Kans

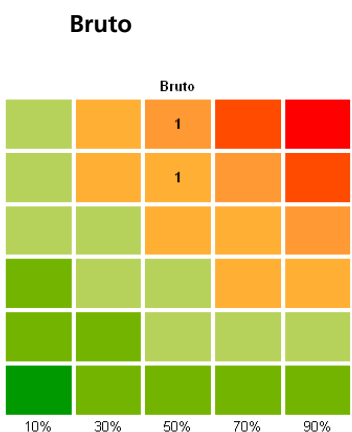

Kwaliteit

Kwaliteit

Onherstelbaar verlies van kwaliteit
Zeer moeilijk te herstellen verlies van kwaliteit
Moeilijk te herstellen verlies van kwaliteit
Eenvoudig herstelbaar verlies van kwaliteit
Zeer eenvoudig herstelbaar verlies van kwaliteit
Geen kwaliteitsverlies

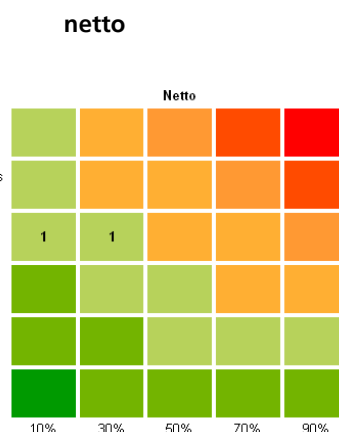
Kans

Kwaliteit

Onherstelbaar verlies van kwaliteit
Zeer moeilijk te herstellen verlies van kwaliteit
Moeilijk te herstellen verlies van kwaliteit
Eenvoudig herstelbaar verlies van kwaliteit
Zeer eenvoudig herstelbaar verlies van kwaliteit
Geen kwaliteitsverlies

Kans

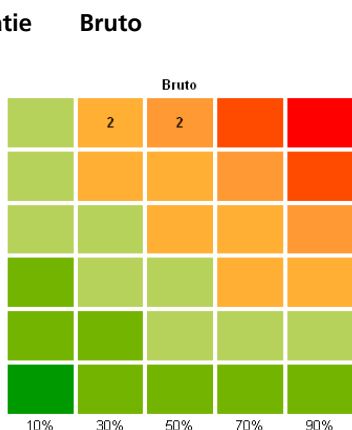

Vertraging/stagnatie

Vertraging / stagnatie

Meer dan 3 maanden vertraging
--
1 tot 3 maanden vertraging
-
Maximaal 1 maand vertraging
Geen vertraging

Kans

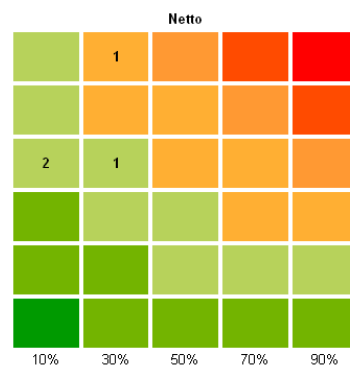

Vertraging / stagnatie

Meer dan 3 maanden vertraging
--
1 tot 3 maanden vertraging
-
Maximaal 1 maand vertraging
Geen vertraging

Kans

netto

Overzicht netto risico's en beheersingsmaatregelen boven de risicotolerantiegrens

Object nr	Gebeurtenis	Bruto kans (%)	Netto kans (%)	Bruto maximaal gevolg	Netto maximaal gevolg	Maatregel nr	Maatregel	Fase maatregel
R93	Afhankelijkheid van (samenwerkings)partners ten aanzien van de realisatie van de ambitie en doelstellingen van het programma leidt tot vertraging en/of het niet (volledig) realiseren van de ambitie.	50	30	6 maanden	6 maanden	M591	Frequente en adequate afstemming met (samenwerkings)partners.	Actief
						M592	Waar mogelijk eisen/voorwaarden stellen aan (samenwerkings)partners en marktpartijen in relatie tot bijvoorbeeld financiële bijdragen, danwel via bestemmingsplannen, vergunningen, etc.	Actief
						M1562	Laten toetsen van de planning van DPE Next door een externe partij.	Actief
						M590	Samenwerkingspartners en de markt vroegtijdig betrekken.	Actief
						M1563	Samenwerkingsovereenkomst aangaan met de samenwerkingspartners.	Actief

Mutaties in netto risico's boven de tolerantiegrens

In de afgelopen periode hebben zich geen mutaties voor gedaan in de netto risico's boven de risicotolerantiegrens.

Dekking risico's

In deze risicoparagraaf en het bijlagenboek zijn diverse financiële risico's opgenomen. Van deze risico's zijn de kansen en het maximaal gevolg ingeschat. De grootste financiële risico's hebben betrekking op de dekking van de diverse projecten en met name de dekking van de locatie Hoofdstraat.

Voor de financiële risico's zal primair dekking gezocht moeten worden in het restant van de posten onvoorzien binnen de diverse projecten binnen het programma Centrumvernieuwing Emmen. Ultimo april 2015 bedraagt het totaalbedrag onvoorzien binnen alle projecten van Centrumvernieuwing Emmen € 9,4 mln. (zie onderstaande tabel). Dit bedrag is niet vrij aanwendbaar, vanwege het feit dat deze bedragen onderdeel uitmaken van diverse subsidieregelingen. Bij niet besteden binnen het project moeten deze gelden grotendeels terug naar de betreffende subsidiënten.

Onvoorzien

Project	Atalanta / CvE	Soort	Onvoorzien Ultimo 2014-03	Mutatie in periode 2015-01	Onvoorzien Ultimo 2015-01
Programmabureau investeringen		Investering	1.681.718	-	1.681.718
Programmabureau exploitatie		Exploitatie	-	-	-
			1.681.718	-	1.681.718
Hondsrugwegtunnel	Atalanta	Investering	4.287.583	-	4.287.583
Boulevard Noord	Atalanta	Investering	113.846	113.846-	-
Boulevard Zuid	Atalanta	Investering	176.346	-	176.346
Ontsluiting P Zuid	Atalanta	Investering	184.000	-	184.000
Kruising Hondsrugweg Ermerweg	Atalanta	Investering	225.000	-	225.000
Aanpassen en verlenging Vreding	Atalanta	Investering	135.400	-	135.400
Landschappelijke inpassing DPE Next	Atalanta	Investering	-	-	-
Parkeergarage I (Willinkplein)	Atalanta	Investering	-	-	-
Parkeergarage II (Willinkplein-Zuid)	Atalanta	Investering	-	-	-
Centrumplein	Atalanta	Investering	625.571	397.113-	228.459
Boermarkeweg 1e fase	Atalanta	Investering	-	-	-
Boermarkeweg 2e fase	Atalanta	Investering	190.000	-	190.000
Reconstructie aansluiting N34/Rondweg	Atalanta	Investering	-	-	-
Reconstructie aansluiting N862/Rondweg	Atalanta	Investering	-	-	-
Voorz en maat verkeers en parkeermarkt	Atalanta	Investering	85.000	-	85.000
Theater / WvdO	Atalanta	Investering	668.556	255.000-	413.556
Theater / WvdO	Atalanta	Lening	-	-	-
Theater / WvdO	Atalanta	Borgtocht	-	-	-
Ontwikkeling locatie Hoofdstraat	Atalanta	Grondexploitatie	-	66.590	66.590
Ontwikkeling locatie Muzeval	Atalanta	Grondexploitatie	-	-	-
			6.691.302	699.369-	5.991.934
Overbrugging DPE	Atalanta	Lening	-	-	-
DPE Next	Atalanta	Deelname/ Bijdrage	-	-	-
Provinciale bijdragen DPE Next	Atalanta	Bijdrage	-	-	-
Provinciale lening DPE Next	Atalanta	Lening	-	-	-
			-	-	-
Ondergrondse infrastructuur centrum	CvE	Investering	-	-	-
Parkeergarage Westerstraat	CvE	Investering	-	-	-
Centrum Noord	CvE	Grondexploitatie	615.434	315.254-	300.180
Ontwikkeling locatie Vreding	CvE	Grondexploitatie	126.823	56.201-	70.622
Willinkplein-Zuid	CvE	Grondexploitatie	1.219.911	-	1.219.911
Westwand Weiert	CvE	Grondexploitatie	-	-	-
Holdert	CvE	Bijdrage	-	-	-
			1.962.168	371.455-	1.590.713
Markt	CvE	Investering	207.000	7.500-	199.500
			207.000	7.500-	199.500
TOTAAL			10.542.188	1.078.324-	9.463.865

Indien de posten onvoorzien binnen de diverse CvE-projecten niet toereikend zijn om risico's af te dekken en tegenvallers op te vangen zal secundair gekeken worden naar de nog beschikbare dekkingsmogelijkheden binnen Centrumvernieuwing Emmen (Bestemmingsreserve Atalanta, Bestemmingsreserve Rente voorfinanciering en eventueel resterende budgetruimte CvE-budgetten). Mocht ook deze ruimte onvoldoende zijn dan zal hiervoor een beroep gedaan moeten worden op de algemene middelen van de gemeente Emmen.

F. Informatieconvenant en Auditjaarplan

Informatieconvenant

In overleg met de provincie Drenthe is een informatieconvenant programma Centrumvernieuwing Emmen opgesteld. Hierin zijn enkele afspraken vastgelegd ten aanzien van het elkaar informeren omtrent belangrijke ontwikkelingen met betrekking tot Centrumvernieuwing Emmen/Atalanta. Dit informatieconvenant CvE is op 8 oktober 2013 door het college vastgesteld.

In de afgelopen periode 2015-01 is de provincie Drenthe geïnformeerd over het besluit van 19 februari 2015 van de bestuurscommissie EZ om het uitstelverzoek SNN van de EFRO termijn tot 1 juli 2015 goed te keuren.

Auditjaarplan

Er is een Auditplan programma CvE opgesteld. In dit plan zijn de reguliere toetsingen en audits die binnen en op het programma CvE plaatsvinden beschreven. Het gaat hierbij om juridische toetsingen, risicomanagement, verantwoording, stedelijke kwaliteit, duurzaamheid, DPE Next en algemene gemeente brede audits. Het Auditplan programma CvE is op 8 oktober 2013 door het college vastgesteld.

Naast de hierboven genoemde toetsingen en audits vindt jaarlijks een onafhankelijke toetsing plaats op de rapportages van Centrumvernieuwing Emmen. Deze toetsing vindt plaats op iedere laatste rapportage van het jaar, beginnend met de laatste rapportage van 2012. Aanbevelingen die hieruit voortkomen zullen indien mogelijk worden meegenomen vanaf de eerstvolgende rapportage CvE.

In de afgelopen periode is de accountant gestart met de controle van de rapportage 2014-03. Een rapport van bevindingen inclusief accountantsverklaring zal in de volgende periode worden ontvangen.